

Газета є членом Всевітньої Газетної Асоціації

У КОЛЕКЦІЇ — ПОНАД 200 ЛЯЛЬОК З УСЬОГО СВІТУ

с.13

СЕРЕДА
19 лютого 2020

№7

ЧИ БУЛА ДОГАНА: ІГОР СОПЕЛЬ

с.9

1 блок

TE.20MINUT.UA

ЧИ ПРИВЕЗУТЬ ЕВАКУЙОВАНИХ З КИТАЮ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНУ

► Близько сотні осіб, евакуйованих з Китаю, можуть привезти на Тернопільщину. Люди протестують, бо бояться за життя дітей та рідних. Спеціалісти переконують, що причин для паніки нема.

► У Микулинцях провели акцію протесту. На в'їзді у містечко люди організували блокпости. Кажуть, що готові рити землю, аби не допустити поширення небезпечного вірусу. Вимагають у влади захисту.

► У санаторії «Медобори», що в селі Конопківка, можуть розмістити евакуйованих в окремих кімнатах. Але умов на випадок спалаху інфекції у закладі немає. Хто буде відповідати?

с. 2-3

РЕКЛАМА

ТЕРНОПІЛЬ БУДКОНТРОЛЬ ПАЙОВА ЧАСТКА

Лучакіського - Тролейбусна

- будівництво комфорт-класу
- індивідуальне опалення
- клас енергозбереження «А»
- підземний паркінг
- персональний підхід

ЦЕГЛЯНИЙ БУДИНОК

офіс: вул. Київська, 7Д, тел.: (067) 128-51-71, (0352) 42-00-14, сайт: www.bud-control.te.ua

ВИРОБНИЦТВО ТА ПРОДАЖ

АГ

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ БЕТОННИЙ ЗАВОД

- Панелей
- Перемичок
- Фундаментних блоків
- Балконних плит
- Плит огорожі
- Товарного бетону
- Фібробетону

0500 600 400

вул. Бродівська, 48

ЧИ ПРИВЕЗУТЬ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНУ ЕВАКУЙОВАНИХ З КИТАЮ УКРАЇНЦІВ

Супротив ■ На Тернопільщині люди вимагають, аби влада не допустила того, щоб у санаторії «Медобори» не розміщали людей, які потенційно можуть становити загрозу для інших. Інформація про те, що заклад на Теребовлянщині — у списку резервних, куди можуть привезти евакуйованих з Уханя, підтвердилася

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURALAKU@GMAIL.COM

Люди протестують, бо бояться за життя дітей та рідних. У той же час спеціалісти переконують, що причин для паніки нема, а своїх треба рятувати. І відмовитися від них ми не маємо права.

Інформація про можливе розміщення евакуйованих в Тернопільській області з'явилася 17 лютого. Але спочатку лише на рівні чуток. Уже 18 лютого у Микулинцях провели акцію протесту. На в'їзді у містечко організували блокпости.

— Ви знайшли, де Китай, де Конопківка, — кажуть вони.

ВИМАГАЛИ ПОЯСНИТИ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ

18 лютого також відбулося позачергове засідання сесії Микулинської ОТГ. На зустрічі були присутні як представники влади, так і поліція та лікарі.

Керівник санаторію «Медобори» Василь Мартинюк підтвердив, що їхній заклад є у переліку тих, де можуть розмістити громадян, які повернулися з Китаю.

— До мене зателефонували з Міністерства охорони здоров'я, запитали, чи працює санаторій. Я сказав, що так. Після того приїхали представники МОЗ, епідеміологи, працівники Нацполіції та Нацгвардії. Вони пояснили про ситуацію з евакуацією українців з Уханя та сказали, що донесуть інформацію

до керівництва. Після того мене викликали в Київ. Я брав участь у засіданні комісії, яку очолює прем'єр-міністр. Був не тільки я, а і представники з інших регіонів. Нам пояснили, що обрали 20 закладів, у яких можуть бути розміщені люди, яких евакуюють з Китаю. І серед них є наш, — розповідає він.

Людей це не порадувало. Розлючені кричали у натовпі: «Василію Івановичу, схаменіться!»

У відповідь пан Мартинюк запевнив, що проти людей не піде. Але, як лікар, висловив і свою думку.

— Ризики присутні, але вони невеликі, кажу як медик, — продовжує він. — Є питання обсервації, людей будуть обстежувати. Якщо є прояви захворювання, у літак їх не посадять.

Під тиском громади Василь Мартинюк заявив, що відмовляється приймати евакуйованих з Китаю.

«БУДЕМО БОРОТИСЯ З ПРОВОКАТОРАМИ»

Натомість керівник ГУ Нацполіції в області Олександр Богомол, який теж приїхав на зустріч, запевнив, що вони стежитимуть за порядком у регіоні.

— Я маю доручення МВС звернутися до громади. Попередньо ми провели обстеження об'єкту. Наразі ми не маємо інформації про те, що люди будуть їхати до нас чи ні. Є влада, яка має приймати рішення задля захисту інтересів громадян. Ми маємо підтримати порядок в

Жителі Микулинців протестують, аби в санаторій «Медобори» привозили евакуйованих із Китаю. Бо, кажуть, умови там невідповідні. А отже, може бути поширення недуги

області та докладемо до цього максимум зусиль. На будь-які рішення будемо реагувати, на провокаторів — також, — говорить він.

«ЦІ ЛЮДИ НЕ ХВОРІ, А ЗДОРОВІ»

Наразі чітких інструкцій не отримали і в управлінні ДСНС в області. Керівник Віктор Маслей зауважив, що розглядають і інші будівлі для розміщення цих громадян. Не факт, що вони будуть саме на території санаторію «Медобори».

— Якщо рішення приймуть, ми готові забезпечити всі заходи, щоб вберегти громадян і жителів області від небезпечних проявів хвороби. На сьогодні люди, яких евакуюють, не хворі, а здорові. Обсервація, а саме 14 днів, передбачена протоколами МОЗ, щоб дійсно переконатися, що ці люди здорові і можуть повертатися в суспільство.

Про те, що не варто панікувати завчасно, говорить і лікар-інфекціоніст вищої кваліфікаційної категорії, доктор медичних наук Василь Копча.

— Вірус передається лише трьома шляхами: аерозольним, при кон-

такті та фекально-оральним. Тому причини для паніки немає. Перші, кому може загрозувати інфікування, — це лікарі. Люди, мислять тверезо! — закликав медик.

Багато постів на противагу з'явилося і в соцмережах. Поки одні засуджують, інші виправдовують. Адже, кажуть, іде мова про простих людей, таких, як ми з вами.

— Варто себе поставити на їхнє місце. А якщо вони поїхали туди у справах. Чому ми повинні відмовлятися від своїх людей?! — коментують у фейсбуці.

«ПОШЛІТЬ НА ВІЙСЬКОВІ БАЗИ»

Однак жителів Микулинців ці розмови не задовольнили.

— Люди добрі, як ви можете давати дозвіл на таке? 45 чоловік медичного персоналу — серед тих евакуйованих. Поселіть їх на військові бази, реставруйте готель у «Чорнобилі», — вигукували вони!

Про настрої людей і до якого рішення дійшли на позачерговій сесії Микулинської ОТГ — на с.3.

В ОДА ні спростовують інформацію, ні підтверджують.

ЗКЛАД ШУКАЮТЬ У КОЖНІЙ ОБЛАСТІ

У фейсбуці голова ОДА Ігор Сопель написав: «Спілкувався з представниками Міністерства охорони здоров'я України. Офіційного підтвердження про приїзд евакуйованих з Китаю людей на територію Тернопільської області немає! Заклад для двотижневого карантину шукають у кожній області».

МОЗ вирішило не називати місце утримання українців, яких евакуюють з Китаю.

«Визначили дві установи, які я не можу назвати, але вони є. У них проводять повну підготовку. Один заклад основний, інший резервний на випадок, якщо щось станеться», — сказав заступник міністра охорони здоров'я Віктор Ляшко.

За його словами, за останніми даними, планують евакуювати близько сотні осіб. Усі вони щонайменше 14 днів перебуватимуть під спостереженням в Україні. При евакуації українців з Уханя на борт людей з симптомами ГРВІ допускати не будуть.

Чи приїдуть евакуйовані на Тернопільщину? Далі буде.

У яких закладах Тернополя ще можуть надавати допомогу людям із симптомами коронавірусу

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURALAKU@GMAIL.COM

Раніше у Тернополі та області визначили лікарні, які прийматимуть хворих з коронавірусом. Оперативний штаб з організації профілактичних та протиепідемічних заходів щодо запобігання занесенню та поширенню коронавірусної інфекції на території області визначив, що робитимуть медики області у разі виявлення інфекції COVID-19. Так

тепер офіційно називається китайський коронавірус, який поширився у світі з грудня 2019 року.

В області затвердили оперативний штаб з організації профілактичних та протиепідемічних заходів щодо попередження занесенню та поширенню коронавірусної інфекції на території області, зазначив керівник обласного управління здоров'я Володимир Богайчук.

— Наразі в Україні жодного випадку інфікування COVID-19 не

зафіксовано — наголосив він. — У Тернопільській області створили дві спеціалізовані бригади екстреної медичної допомоги та визначено дві госпітальні бази: комунальне некомерційне підприємство «Тернопільська міська дитяча комунальна лікарня» на 50 ліжок та комунальне некомерційне підприємство «Тернопільська міська комунальна лікарня швидкої допомоги» на 50 ліжок, які будуть призначені для надання медичної допомоги осо-

бам, які відповідають визначенню випадку COVID-19, а також при ускладненні епідемічної ситуації, пов'язаної із зазначеним вірусом.

Однак у Тернопільській міській раді зауважили, що інфекційні відділення міських лікувальних закладів — лікарні швидкої допомоги та дитячої комунальної лікарні, які визначені госпітальними базовими закладами для надання медичної допомоги особам, не готові до надання повноцінної медичної

допомоги особам, які відповідають визначенню випадку нового коронавірусу 2019-nCoV.

— Тернопільщина — одна з областей України, яка не має обласної інфекційної лікарні, що спричиняє подвійну небезпеку для жителів міста та області, — коментують у міськраді.

Станом на 18 лютого стало відомо про прибуття у Тернопіль понад 300 нацгвардійців. Однак інформацію не підтвердили.

ЧИ Є В САНАТОРІЇ УМОВИ, АБИ ПРИЙНЯТИ ЛЮДЕЙ З КНР

Паніка ■ У санаторії «Медобори», що в селі Конопківка Тербовлянського району, можуть розмістити близько 100 евакуйованих людей з Китайської Народної Республіки, де зараз епідемія коронавірусної хвороби. Директор закладу розповів про те, які умови готові забезпечити гостям

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Ситуація у селі Микулинці залишається напруженою. Місцеві, коли дізналися, що в санаторії «Медобори» можуть розмістити близько сотні людей, які перебували у Китаї, забили на сполох.

Для того, щоб до них не привезли людей, серед яких може бути і носій вірусу, жителі район зараз по черзі чергують біля дороги, яка веде до санаторію.

«ПЕРЕКОПАЄМО ДОРОГУ, АЛЕ НИКОГО НЕ ПРОПУСТИМО»

При необхідності готові навіть заблокувати рух транспорту на трасах.

Селяни запевняють, що не мають нічого проти людей, які потрапили в біду, але бояться, що евакуація може стати причиною епідемії

— Ми були тут всю ніч і продовжимо стояти, — каже одна з жительок селища пані Оксана. — Ми не дозволимо, щоб до нас привезли людей, які можуть бути хворі. Це небезпечно для усіх нас.

Селяни готові чергувати тижнями, поки не будуть впевнені, що у «Медобори» не привезуть людей з Китаю.

— До санаторію від нашого «блок-посту» — два кілометри, а поруч з самим санаторієм є житлові будинки, — каже один з селян пан Роман. — Ми будемо стояти до тих пір, поки для розміщення людей з Китаю не знайдуть підходяще місце. Є інформація, що борт з людьми прибуде 20 лютого. Нам нічого не пояснюють, а ставлять перед фактом. Нічого і не підтверджують, і не спростовують. Ми не знаємо, чи справді до нас привезуть

цих людей, але на слово нікому вірити не збираємося.

Люди переконані, що евакуйовані можуть становити загрозу для усіх жителів області, оскільки санаторій не призначений для прийому хворих. Також протестувальники кажуть, що якщо серед евакуйованих є носії коронавірусу, то ніхто не зможе їх втримати в санаторії.

— Хто заборонить людям покинути санаторій? — каже пан Роман. — Вірус може піти у воду. У нас немає жодних водоочисних споруд. Усе спускають у річку, а потім рибаки ловлять рибу. І в ґрунтові води все просочується. Хто знає, чи це будуть здорові люди, чи серед них є заражені?

«МИ ВСІ НА ТЕЛЕФОНАХ»

У той же час протестувальники додають, що не мають нічого проти людей, які потрапили в біду, але бояться, що це може стати причиною епідемії.

— Ми прекрасно розуміємо людей, бо вони такі ж самі, як і ми, — каже пан Роман. — Нам байдуже, кого до нас хочуть привезти — китайців, арабів чи українців, але це є загроза для життя тисяч людей. В Ухані для хворих побудували спеціалізовану лікарню за дуже короткий термін, а в нас людей, які можуть бути хворі, хочуть розмістити в санаторії.

Наразі односельчани приносять харчі та дрова. Щоб грітися, розпалили вогнище. Про свій «план оборони» говорять неохоче, однак кажуть, що людей буде достатньо, щоб не допустити проїзд автобусу з евакуйованими.

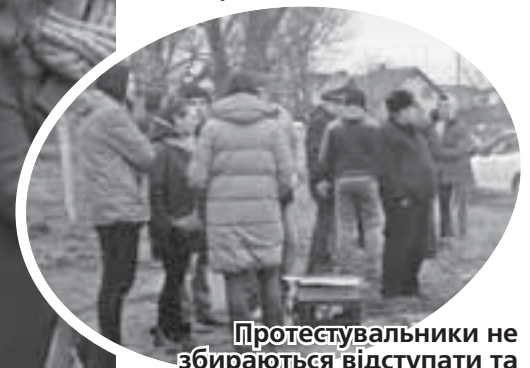
— У нас всі «на телефонах», і у разі чого збереться все село, — кажуть люди. — Зараз ми просто мирно стоїмо, рух не перекриваємо, але якщо буде загроза — перегоридимо дорогу своїми машинами, самі станемо. Навіть екскаватором можемо перекопати проїжджу частину, тоді

На площі біля селищної ради люди протестували проти приїзду евакуйованих з КНР людей

Приміщення, де можуть розмістити евакуйованих — окремий корпус. Кожен евакуйований матиме окрему кімнату

Протестувальники не збираються відступати та готові заблокувати дорогу, якщо це буде потрібно

точно ніхто не потрапить в санаторій. Ми вже все обговорили.

Люди налаштовані лише проти. Але експерти переконують в іншому — громадяни, яких забирають з Китаю, мають бути здоровими та обстеженими.

ЧИ Є У САНАТОРІЇ ВІДПОВІДНІ УМОВИ

Журналіст «RIA плюс» дізнався у директора санаторія, чи готові вони прийняти людей. Увесь трудовий колектив занепокоєний можливим прибуттям евакуйованих громадян з карантинної зони. У закладі провели загальні збори. Наразі у закладі на лікуванні перебуває 45 осіб. Що буде з ними?

— Коли з'явилась інформація про те, що евакуйовані з Китаю можуть бути розміщені у нашому санаторії, колектив вирішив провести збори, — каже директор санаторію Василь Мартинюк. — Працівники досить негативно до цього ставляться. Людям, які прилітають в Україну, потрібно допомагати, і я розумію ризики. Наш санаторій є в списку можливих закладів, куди можуть привезти евакуйованих. Але точного рішення нема.

Як каже директор, санаторій може прийняти близько 100 людей, але лише в тому разі, якщо вони здорові, адже є великі ризики і спротив як персоналу, так і місцевих.

— Якщо у нашому санаторії будуть перебувати евакуйовані, то персонал з ними ніяк контактувати не буде — це головна умова, — каже Василь Мартинюк. — Також потрібно враховувати реакцію громади. Нашим завданням було підготувати окремий корпус, організувати харчування. Але це дуже стислі терміни для підготовки. Також мають бути передбачені всі варіанти, коли щось піде не так. Але цим вже займаються інфекціоністи, лікарі. Ми прекрасно розуміємо, що наші громадяни не винні, і вони опинилися в небезпечній зоні. Їх треба вивозити звідти. Ми повинні діяти спільно.

Василь Мартинюк каже, що під час огляду закладу спеціальною комісією мова йшла про окремий корпус, який може розмістити близько сотні людей. Кожна людина матиме окрему кімнату. Наразі корпус, який, імовірно, може стати тимчасовим притулком для

евакуйованих українців, закритий. Журналістів туди не пускають. Про умови перебування інфекційних хворих керівник сказати точно не може.

— Звісно, у нашому закладі немає умов для перебування там інфекційних хворих. Тож при виникненні непередбачуваних ситуацій усіма питаннями мають займатися винятково інфекціоністи, — каже Василь Мартинюк.

МІТИНГУВАЛИ БІЛЯ СІЛЬРАДИ

Дізнавшись про таку ситуацію, селяни зібрали мітинг біля селищної ради, де проходила позачергова сесія у зв'язку з можливою евакуацією українців у санаторій. Депутати Микулинської селищної ради та члени виконкому звернулися до президента України, в Міністерство охорони здоров'я, Тернопільську ОДА та обласну раду. Тамтешні депутати повідомили, що санаторій не пристосований до такої надзвичайної ситуації, а територія села Конопківка, де розташований санаторій, є курортною зоною.

За ситуацією пильно слідкують жителі прилеглих сіл та міст.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Вадим Єпур. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

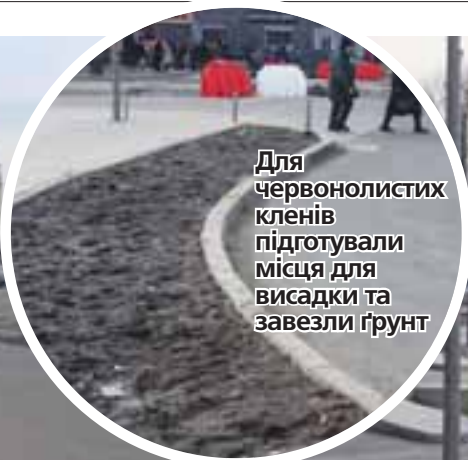

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
Пожежно-рятувальна служба 101
Поліція 102
Швидка медична допомога 103
Аварійна газу 104, 51-51-26
Аварійна водоканалу 52-51-17, 25-26-10

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

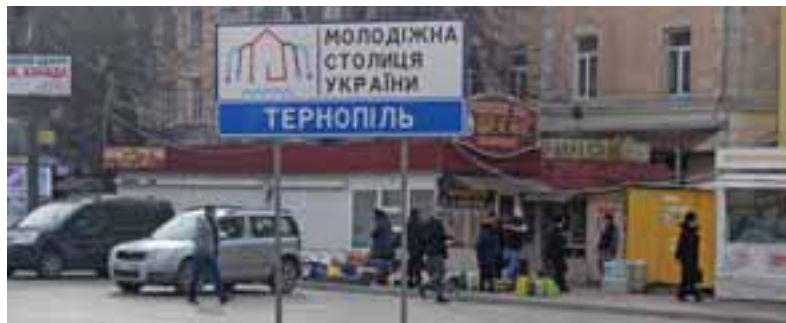
Аварійна тепломереж 25-48-10
Аварійна електромереж 52-24-66
Гаряча лінія міської ради 067-351-57-10
Довідкова залізничного вокзалу 47-22-66
Довідкова автовокзалу: АС на Живова - 23-63-56, АС-2 на Білогірській - 52-79-29

Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88
Управління Держпродспоживслужби - 52-01-45
Управління транспортних мереж 52-15-14
Муніципальна інспекція 073-015-1481 (Viber)
Регіональний сервісний центр МВС 51-91-40

Для червонолистих кленів підготували місця для висадки та завезли ґрунт

Нові парковки вже облаштували. Водії не мають проблем із заїздом на Привокзальний майдан

На території вокзалу гостей міста зустрічає знак «Молодіжна столиця України Тернопіль»

Пішохідну зону вже облаштували. У людей не виникає проблем з підходом до головного входу приміщення вокзалу

Деякі ділянки ще лишилися відремонтувати та покласти новий асфальт

Результати опитування на сайті «20 хвилин» про оновлений Привокзальний майдан

ЩО ЗМІНИЛОСЯ ПІСЛЯ РЕМОНТУ НА ПРИВOKЗАЛЬНОМУ МАЙДАНІ

Місто ■ Реконструкцію Привокзального майдану розпочали у вересні минулого року. Основну частину робіт виконали, однак реконструкція ще триває. Як виглядає площа зараз та яких змін ще чекати – дізнався журналіст «РІА плюс»

ВАДИМ ЄПУР 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Раніше територію біля залізничного вокзалу «прикрашали» МАФи. Їх на початку реконструкції демонтували та розширили місце для паркування. На площі облаштували місця для парковки автомобілів. Вартість паркування за годину складає 6 гривень. Така ж вартість була і до ремонту. Ціну вирішили не підіймати.

Водії кажуть, що під'їзд до вокзалу став значно зручніший, ніж був раніше.

— Зараз під'їхати до вокзалу стало легше, — каже один з водіїв таксі. — Раніше це було важче зробити. Іноді доводилося ставати в іншій стороні парковки і фізично заїхати було важко. Та і сам вокзал став кращий. Якби ще було побільше дерев, то взагалі було б добре, бо був би затінок.

Дерева, як пояснюють у міськраді, висадять тоді, коли буде сприятлива погода, щоб вони прижилися. Висадять червонолисті клени, оскільки вони добре себе показали на оновленій вулиці Чорновола, бульварі Шевченка та неподалік пам'ятника Данилу Галицькому.

Окрім нової бруківки та асфальтового покриття, на Привокзальному майдані облаштували колектор дощової каналізації та траншеї теплотраси.

Основну частину робіт уже зробили. Лишається відремонтувати ділянку дороги при в'їзді на площу. Також лишаються роботи з благоустрою.

— На більшій частині Привокзального майдану роботи завершені, — коментує речниця Тернопільської міської ради Мар'яна Зварич. — Там вже облаштували зону для стоянки приватного транспорту та таксі, оновили дорожнє та пішохідне покриття, вуличне освітлення. На частині локації роботи тривають. Зокрема, ще мають бути влаштовані елементи вуличних конструкцій, відремонтовано частину дорожнього покриття, висаджені дерева (при сприятливих погодних умовах).

Реконструкцію мають закінчити у другому кварталі 2020 року, однак у міській раді точної дати закінчення ремонту та відкриття майдану не називають.

Ми запитали читачів на сайті «20 хвилин», чи подобається їм оновлена площа. Найбільше з тих, хто проголосував, (38,14%) вважають, що стало краще, ніж було, але можна було зробити ще краще. Майже 35% нова площа подобається. 14,5% ще не були там і не можуть нічого сказати про ремонт. І лише 10% людей вказали, що площа після реконструкції їм не подобається. Загалом проголосували 215 людей.

Освітлення вже працює. Тернополяни кажуть, що вночі стало значне світліше

РЕКЛАМА

Перевірені міні-трактори за доступними цінами

- БЕЗКОШТОВНА ДОСТАВКА по області
- ГАРАНТІЯ І СЕРВІС
- КРЕДИТ
- ОПЛАТА ПРИ ОТРИМАННІ

Деталі за телефонами

(067) 672-62-96

(063) 134-64-34

www.minitractor.automoto.ua

ЗБІЛЬШИЛИ ПЛАТУ ЗА ХАРЧУВАННЯ «НЕТЕРНОПІЛЬСЬКИХ» ДІТЕЙ

Садочки ■ Батьки дітей-жителів громади, які відвідують дитячі садочки у Тернополі, оплачуватимуть за їхнє харчування лише 70% вартості. Решту суми (30%) сплачуватиме Тернопільська міська рада

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-14-150,
OCIATUR9@GMAIL.COM

Рішення «Про встановлення плати за харчування та перерахування батьківської плати в закладах дошкільної освіти Тернопільської ОТГ» на розгляд міськвиконкому запропонувала начальниця управління освіти Тернопільської міської ради Ольга Похилик.

— Відповідно до постанови Кабміну і Закону «Про освіту» та «Про дошкільну освіту», де регламентується питання оплати харчування, встановили перелік пільгових категорій дітей, яких звільняють від плати, — зазначила пані Похилик.

Плату за харчування дітей у дитсадках встановлюють раз на рік з урахуванням режиму роботи закладів та цін на основні продукти

Батьки дітей-жителів громади, які відвідують дитячі садочки у Тернополі, оплачуватимуть за їхнє харчування лише 70% вартості. Решту суми (30%) сплачуватиме Тернопільська міська рада.

Як пояснюють в управлінні освіти та науки, розмір плати за харчування дітей у дошкільних навчальних закладах встановлюють

раз на рік з урахуванням режиму роботи закладу та моніторингу цін на соціально значущі товари.

Повна вартість за харчування однієї дитини в день у 2020 році встановлено на рівні:

- 26 грн 00 коп. у I молодших групах з терміном перебування дітей 10 год 30 хв, 12 годин; 28 грн 00 коп. у I молодших групах з цілодобовим перебуванням дітей;
- 33 грн 00 коп. у дошкільних групах з терміном перебування дітей 10 год 30 хв, 12 годин;
- 35 грн 00 коп. у дошкільних групах з цілодобовим перебуванням дітей.

Для надання додаткової соціальної підтримки зменшили плату для батьків за харчування дітей, які проживають у Тернополі і виховуються у дошкільних навчальних закладах та навчально-виховних комплексах, а саме:

- 18 грн 00 коп. у I молодших групах з терміном перебуванням дітей 10 год. 30 хв, 12 годин; 20 грн 00 коп. у I молодших групах з цілодобовим перебуванням дітей;
- 24 грн 00 коп. у дошкільних групах з терміном перебування дітей 10 год 30 хв, 12 годин;
- 26 грн 00 коп. у дошкільних групах з цілодобовим перебуванням дітей.

Відповідне рішення «Про встановлення плати за харчування та порядок нарахування батьківської плати в закладах дошкільної освіти

3 березня вартість харчування у садках зростає. Для тернопільських дітей вона становитиме 18-26 грн, для не зареєстрованих тут — 26-35 грн.

Тернопільської міської ради» було прийнято 13 лютого 2020 року на засіданні виконкому. Зазначимо, що пільгові умови оплати харчування дітей у закладах дошкільної освіти для багатодітних та мало-забезпечених сімей та інших категорій, які потребують соціальної підтримки, надаються за рішенням органу місцевого самоврядування за рахунок коштів місцевого бюджету.

ПРИЙМАТИМУТЬ СПОЧАТКУ ТЕРНОПОЛЯН

Під час розгляду питання міський

голова Сергій Надал наголосив, що спочатку у дитячі садочки потрібно приймати жителів Тернополя та Тернопільської громади.

Нагадаємо, майже два роки у Тернополі триває «революція мам». У міському управлінні освіти кажуть, що батьки мають платити за відвідування садочків дітьми у разі, якщо ті не мають тернопільської реєстрації.

Таке рішення у судах батьки відстоюють вже понад рік. Останнє засідання у справі відбулось 5 лютого у Тернопільському обласному

апеляційному суді.

— Рішення про те, що договори укладаються в межах закону підтвердив Тернопільський апеляційний суд. — зазначив Сергій Надал. — Це рішення ще раз це підтверджує, що все в межах чинного законодавства.

Хоча юрист Ростислав Небельський наполягає, що додаткова плата є незаконною, тож батьки не зобов'язані нічого платити. Тим, хто здійснював платежі, радить збирати квитанції та звертатися до суду, аби повернути свої кошти.

До Тернопільської громади приєднали два села. Чому ще п'ятьом селам відмовили

ВИДАВНИЦТВО RIA

Добровільне приєднання Городищенської сільської територіальної громади Зборівського району до Тернопільської міської територіальної громади депутати на лютневій сесії погодили майже одностайно. У громаду увійшли два села: Городище та Носівці. То ж тепер в Тернопільській громаді є місто та десять сіл. Мова про села: Курівці, Кобзарівка, Вертелка, Малашівці, Іванківці, Чернихів, Глядки, Плєсківці, а відтепер і Городище та Носівці.

— Тернопільська міська рада спільно із старостами цих сіл працює над організацією на-

дання якісних послуг жителям нашої громади, — узагальнено зазначив міський голова Сергій Надал. — Зокрема шороку ми передбачаємо фінансування на покращення інфраструктури у цих селах, надання якісних медичних та освітніх послуг, організацію транспортного сполучення та багато іншого.

Під час згаданої сесії Тернопільської міської ради депутати розглянули ще два подібних проекти рішення — про добровільне приєднання Висиповецької сільської територіальної громади Зборівського району, яка включає чотири села (Воробіївка, Серединці, Висипівці, Кокутківці — авт) та про добро-

вільне приєднання Нестерівської сільської територіальної громади цього ж району (включає лише село Нестерівці — авт.). Проте тернопільські депутати, навіть попри виступи представників громади та аргументи, що села прийняли рішення об'єднатися з містом, своїм голосуванням не погодили такий крок.

Неофіційно обранці нашої громади пояснили, що частини сіл відмовили через їхню віддаленість від Тернополя, а також «плачевний» стан інфраструктури, який у разі приєднання довелось би покращувати за бюджетний кошт, а також через повну відсутність в частині сіл власних надходжень.

Тепер в Тернопільській територіальній громаді одне місто та десять сіл. Відстань від Тернополя до найвіддаленіших «володін» приблизно 35 км

ПІДКИНУТУ ДІВЧИНКУ НАЗВАЛИ ОКСАНОЮ БАНДЕРОЮ

Резонанс ■ Оксана Бандера. Так назвали новонароджену дитину, яку мама залишила у «Вікні життя» 4 лютого. Рішення прийняли на засіданні виконкому 13 лютого

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-161-41-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

Оксанкою назвали дівчинку тому, що вона, ймовірно, народилася у День ангела Оксани.

А от прізвище обрали патріотичне — Бандера. За словами членів виконавчого комітету, таке рішення вони прийняли тому, що минулого разу, коли дитині присвоїли таке прізвище, її дуже швидко вочерили. Тож вони вірять, що справа — у прізвищі.

Зареєстрували дівчинку жителям Тернополя.

СТЕПАНІВНА ЧИ БОГДАНІВНА?

Окрім того, під час обговорення вирішували і питання про те, яке по-батькові присвоїти дитині, адже у документі потрібно вказати імена обох батьків.

Прізвище Бандера торік дали й іншій дівчинці, від якої також відмовилася мама. Після усиновлення дитина має нове ім'я

— У документі потрібно вказати імена обох батьків, — зазначила начальник управління сім'ї, моло-

діжної політики та захисту дітей міської ради Христина Білінська. — Матір'ю дитини ми реєструємо Бандеру Іванну Іванівну, батьком — Бандеру Івана Івановича.

Жартома міський голова Тернополя Сергій Надал запропонував батьком зареєструвати Степана Бандеру, але члени виконкому не погодилися.

Богданівною дитинку назвали, бо вона «дана Богом».

ДИТИНКА ПОЧУВАЄТЬСЯ ДОБРЕ

Нагадаємо, згорточок із немовлям залишили у «Вікні життя» приблизно о 23.00 4 лютого. Дівчинці не більше доби, її вага — 3 кілограми 400 грамів, зріст — 52 сантиметри. Зараз дитинка у теплі, нагодована та під медичним наглядом. Лікарі кажуть, що дитина спокійна та здоровенька.

5 лютого маля перевели у Тернопільську обласну дитячу лікарню. Дівчинка, за словами медиків, почувається добре.

Допоки не вирішиться питання про те, в якому дитячому будинку дівчинка житиме до того, як її заберуть батьки, доглядатимуть за нею в цій лікарні.

— Це правда. Дівчинку перевели до нас, — каже директор з медичної частини Тернопільської обласної дитячої лікарні. — Зараз дитинка

Зараз Оксанка знаходиться в Тернопільській обласній дитячій лікарні. За словами медиків, дівчинка почувається добре

здорова. Стан задовільний. Наразі дитинка всім забезпечена. Допомоги їй не потрібно.

Після того, як виконком присвоїв ім'я дитині, їй зможуть видати свідоцтво про народження та влаштувати її у дитячий будинок. Ймовірно, після такого рішення та підготовки документів, дівчинку переведуть у Тернопільський обласний спеціалізований будинок дитини.

— Десятки сімей хочуть забрати дівчинку. Люди постійно телефонують, цікавляться, як дівчинка і чи можна її забрати, — говорить Галина Вовк. — Звернень є дуже багато, адже про те, що дівчинку покинула мама, розповідали дуже багато ЗМІ. Нам телефонували з Харкова, з Києва, з Тернопільської області. Але є певна процедура із оформлення дитини у сім'ю.

Спочатку, згідно із законом, має

минути два місяці, відколи знайшли дитину, за які мама має можливість повернутися і забрати її. До того моменту дитина усиновленню не підлягає.

— Кандидатів на усиновлення є багато, — продовжує пані Вовк. — Ми розглядатимемо спочатку тих, хто є у черзі на усиновлення в Тернополі. Таких є 13 сімей. Це молоді сім'ї, були на обліку в нашому місті ще до появи цієї дівчинки.

Допоможіть дітям отримати «Казковий автомобіль»

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Благодійну акцію «Казковий автомобіль» для дітей з обласного навчально-реабілітаційного центру організували небайдужі тернополяни, щоб придбати транспорт дітям.

Гроші для автомобіля, який зможе перевозити дітей з навчально-реабілітаційного центру, збирали усім містом. Зараз акція на фінальній стадії, однак коли автомобіль приїде до Тернополя та зможе виконувати свою роботу, невідомо.

— Гроші для «Казкового авто» вдалось зібрати, — розповідає організатор акції Олег Нитка. — За автомобілем уже поїхали хлопці. Там його купують, але поки лишають на польській стороні. Документи на автомобіль ми передаємо в Мінсоцполітики, щоб дали право ввезти його як гуманітарний вантаж. Оскільки автомобіль буде на балансі

держави, то нехай держава хоча б видасть указ. Бо неправильно, коли тернополяни спершу збирали гроші на авто для дітей, а потім збиратимуть гроші на його розмитнення.

Благодійна акція продовжується, бо потрібно замінити мастила, відремонтувати машину, придбати зимові шини, поясное Олег Нитка.

— Ми хочемо придбати для авто зимову гуму, бо це питання постане перед закладом, — розповідає пан Олег. — Ще хочемо докупити додаткові сидіння. Коли автомобіль не буде перевозити дітей на візках, його зможуть використовувати для більшої кількості дітей. Так увесь клас зможе поїхати на екскурсію.

Одночасно машина зможе перевозити вісім дітей на візках. Він обладнаний усім необхідним.

Щоб зібрати кошти на «Казковий автомобіль», вихованці центру записали казки тернопільських авторів. Спочатку записували казки для од-

нолітків, які не можуть самостійно читати. Згодом тернополяни запустили челендж і продають диски. Вартість диску — 100 грн. Їх можна придбати в ЦУМі, відд. «Коніка», в мережах магазинів «Подільський фермер», «ПРОДЛЮКС», «Калина», гуртівні «Пан Баняк».

Також організатори закликають усіх, хто придбав диск, робити фото з ним та хештегом #КАЗКОВЕАВТО #KAZKOVEAVTO викладати у себе на сторінках у соцмережах, щоб більше людей дізналися про акцію.

Долучитися до збору коштів можуть і відвідувачі Savich-Park у середу, 19 лютого. О 17:00 — розпочнеться акція «Благодійні покатушки». За 100 гривень (вартість диску) ви отримаєте диск та можливість покататися з гір на тубах. Акція триватиме до 20:00. Усі виручені кошти допоможуть дітям отримати свій «Казковий автомобіль».

Для дітей придбали авто марки Volkswagen Crafter 2.5TDI MAXI 2011 р., пробіг 200 тис. км. Ціна 8500 євро

КУДИ МОЖНА ПЕРЕКАЗАТИ КОШТИ?

Картка Приватбанк 5168 7573 4199 0721 Твердун Ірина. Призн. платежу: На «Казковий автомобіль». Бл. рах.: БО БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ЄДНАННЯ ПОКОЛІНЬ БЛ. ОРГ. ЄДРПОУ: 41892464. Р.Р.:

UA49338783000026003055115364 Призначення платежу: На «Казковий автомобіль» Організатори акції: ТОВ «Українське інформаційне агентство «Вуличне радіо» та благодійний фонд «Єднання поколінь».

ВІД ГРИПУ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ СЕМЕРО ПОМЕРЛИХ: ЯК ВБЕРЕГТИ СЕБЕ І РІДНИХ

Важливо ■ Від початку року на Тернопільщині зафіксували підвищену інтенсивність захворюваності на грип та ГРВІ. За минулий тиждень показник знизився, але все ж тримається на небезпечному рівні. Загалом від початку епідсезону на Тернопільщині від грипу померли семеро людей. У всіх них грип А підтвердили лабораторно

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-14-150,
OLIATUR9@GMAIL.COM

За останній тиждень показник захворюваності на Тернопільщині знизився, каже лікар-епідеміолог ДУ «Тернопільський обласний лабораторний центр МОЗ України» Світлана Маціпура.

Грип відступає, проте радити цьому ще рано, адже він ще перевищує середній багаторічний показник, кажуть медики

— За останні 7 днів захворіли 5872 людей. Рівень захворюваності — 563,2 випадки на 100 тисяч населення. Це на 7,3% вище від середнього багаторічного рівня захворюваності. За останній тиждень кількість хворих, порівнюючи з попереднім тижнем поточного року, знизилася на 11,2%.

Як каже фахівець, значно зменшилася кількість хворих серед дітей, зокрема шкільного віку.

З початку епідсезону 2019-2020 років в області перехворіли 69 180 осіб — це 6,6% від всього населення.

ПОМЕРЛИ СЕМЕРО ЛЮДЕЙ

За інформацією лабораторного центру, від початку епідсезону зареєстрували 7 летальних випадків від грипу, лабораторно підтверджені — грип А (5 випадків — грип А не субтипований, 2 випадки — грип А (H1)).

Станом на 3 лютого була інформація про чотири смерті. Загалом, за даними МОЗ, від грипу в Україні померли 26 людей. Із 30 вересня 2019 року до 9 лютого 2020 року перехворіло 8,1% населення країни, госпіталізовано 95 364 особи, із них 76,8% — діти віком до 17 років.

ЯКІ ПРОГНОЗИ

За словами Світлани Маціпури, грип відступає, проте радити цьому ще рано, адже він все ще

перевищує середній багаторічний показник.

— Найбільший пік захворюваності був на 3-му тижні епідсезону, — говорить пані Маціпура. — Поступове зниження спостерігаємо на 6-7-му тижні. Ми все ще вище епідпорогу. Як буде розвиватися хвороба, важко передбачити. Ймовірно, вона піде на спад у наступні кілька тижнів, але чи буде це раптово чи поступово — сказати важко.

Світлана Маціпура каже, що через тиждень школярі підуть на весняні канікули, це посприє успішному зниженню захворюваності, оскільки діти обмежать контакт між собою у закритих приміщеннях.

Рівень захворюваності в області росте з кожним днем. Експерти щодня моніторять ситуацію. За їхніми даними, цьогорічний грип відрізняється тим, що може мати серйозні ускладнення.

— Ускладнення можуть початися вже з першого дня хвороби. Тому важливо вже в перший день, коли відчули ці симптоми, телефонувати своєму сімейному лікарю. Якщо ви захворіли вночі або ввечері — телефонуйте «103».

ЯК ЗАХИСТИТИСЯ

Найбільш ефективний засіб захисту як дорослих, так дітей, за словами Майї Голяк, — вакцинація.

— Сам початок хвороби, її протікання та ускладнення залежить від віку людини, стану організму та інших факторів. У кожної людини це специфічне, — каже пані Голяк. — Відповідно, є різні шляхи профілактики та способи захиститися від ускладнень. Найперше, що варто пам'ятати, — це стандартні профілактичні заходи — регулярні провітрювання, обмеження контакту в закритих групах на період підвищеної активності захворювань.

Експерти кажуть, що двічі одним і тим самим штамом грипу захворіти неможливо. Після захворювання виробляється пожиттєвий імунітет. Проте з кожним роком штам грипу змінюється.

Під час цьогорічного сезону грипу та ГРВІ багато тернополян хворіли на пневмонію. Пан Андрій розповідав, що температуру під 40 неможливо було збити самотужки

Найбільший пік захворюваності був на 3-му тижні епідсезону, говорить епідеміолог Світлана Маціпура (зліва). Поступове зниження спостерігаємо на 6-7 тижні

Тому нехтувати вакцинацією не варто.

НЕ ЗАЙМАЙТЕСЯ САМОЛІКУВАННЯМ

— Хочу наголосити, що у разі виявлення будь-якого з цих симптомів чи у дітей, чи у дорослих, у жодному разі не потрібно займатися самолікуванням. Негайно потрібно звертатися до лікаря, — каже міський педіатр та експертка з педіатрії управління охорони здоров'я ТОДА Майя Голяк. — Ускладнення від грипу можуть загрожувати здоров'ю чи навіть життю людини.

Окрім того, під час грипу, можуть загострюватися різні хронічні захворювання, які потім можна лікувати набагато довше, ніж сам грип. Тому до лікаря експерти радять звертатись одразу.

З ЧОГО ПОЧИНАЄТЬСЯ ГРИП:

- інтоксикація;
- температура тіла (40 градусів);
- озноб;
- болючість очних яблук;
- загальна млявість.

ХТО В ГРУПІ РИЗИКУ

Для грипу в ГРВІ експерти визначили такі групи ризику щодо ускладнень від перенесеного захворювання:

- діти до 5 років;
- люди похилого віку;
- вагітні;
- люди, які мають хронічні захворювання.

КОЛИ НАЗВУТЬ ІМ'Я ТОГО, ХТО ПОЗБАВИВ ЖИТТЯ 17-РІЧНУ ІРИНКУ

Резонанс ■ Більшість засідань суду позаду. Зараз справа вбивства випускниці Іринки Мукоїд з Вишнівця на стадії оцінки доказів. Цілком можливо, що до третьої річниці загибелі дівчинки суд назве ім'я її вбивці

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 067-747-28-44,
IRYNA.BELYAKOVA@GMAIL.COM

Суд присяжних продовжує розгляд справи щодо вбивства випускниці Іринки Мукоїди.

Слухання відбуваються в закритому режимі. Наразі справа — на стадії оцінки доказів. Про це повідомив прокурор Тернопільської області Петро Бойко.

Санкції за двома статтями Кримінального кодексу, за якими звинуватили Василя Гнатюка, передбачають від 8 років тюрми і до довічного позбавлення волі.

Чи винен у смерті Іринки саме Василь: уже невдовзі суд присяжних поставити крапку в історії з убивством випускниці з Вишнівця. І якщо слухання відбуваються в закритому режимі, вирок зачитуватимуть відкрито.

КОЛИ МАЄ БУТИ ВИРОК

— Винуватий чи не винуватий (Василь — прим. авт.) — це питання суду, — каже Петро Бойко. — Судовий розгляд цього кримінального провадження триває, справа на стадії оцінки доказів — фактично великий обсяг роботи в суді прове-

дено. Маємо надію, що найближчим часом буде вирок.

Детальніше про нюанси розгляду справи прокурор не говорить, зважаючи на таємницю чи закритість процесу.

Мама випускниці Ольга Яремчук теж підтвердила, що розгляд справи на стадії завершення. Коли саме оголосять вирок Василеві Гнатюку і чи визнає суд присяжних його винним у смерті дитини, що тему обговорювати не хоче.

— Свідків допитали, все триває нормально, наскільки може бути нормальним в цій ситуації, — каже Ольга Яремчук. — Я просто їжджу на засідання в Тернопіль (бере участь у засіданнях за допомогою відеоконференції — прим. авт.). Ні з ким з родичів Василя чи інших учасників процесу не зустрічалася. Закінчатся засідання — все стане відомо.

Не так давно у засіданнях слухали свідків. Ольга Яремчук каже, що нічого нового для себе не почула.

БУВ БІЛЯ ІРИНКИ ЧИ В ІНШОМУ МІСЦІ

Чи, бува, не з'явилися у процесі судового дослідження відомості

про причетність до вбивства інших осіб — на ці питання ніхто з учасників процесу не відповідає. Їх же ми прагнули задати одному з адвокатів Василя. Телефонували юристові кілька разів, але слухавку він так і не взяв. Зокрема, ми хотіли поцікавитись, чи немає тиску на обвинуваченого чи затягування справи. І чи знайшлися у показах свідків підтвердження чи інші докази того, що в час убивства випускниці Василь перебував зовсім в іншому місці, про що, зокрема, неодноразового наголошували адвокати хлопця. Ми готові опублікувати позицію адвокатів, шойно вони нададуть інформацію.

Наступне засідання у справі вбивства Вишнівецької випускниці призначена на 25 лютого у Чортківському суді.

Нагадаємо, тіло випускниці Іринки Мукоїди зі слідами насильницької смерті виявили зранку 26 червня 2017 р. на узбіччі траси у смт. Вишнівець Збарзького району. Підозрюваного, Василя Гнатюка, затримали через тиждень після убивства, згвалтування в неприродний спосіб. Приблизно півроку тривало слідство і справу передали до суду. Підготовчі засідання відбувалися у Тернопільському міськрайсуді, де, окрім іншого, обрали присяжних. Згодом перенесли розгляд до Чорткова. Так вирішила колегія апеляційного суду.

— Відповідно до ст. 27 КПК України, справа слухається у закритому режимі, тобто в присутності

«Нічого нового від свідків я не почула», — каже мама загиблої випускниці Ольга Яремчук. Жінка відвідує засідання за допомогою відеоконференції

лише учасників кримінального провадження, оскільки обвинуваченим є неповнолітній і обвинувачення стосується злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, — заповнили у пресслужбі Тернопільського апеляційного суду.

ЯКЕ ПОКАРАННЯ МОЖЕ БУТИ

Санкція п. 10 ч. 2 ст.115 КК України передбачає покарання від 10 до 15 років позбавлення волі або довічне позбавлення волі; ч. 3 ст. 153 КК України — від 8 до 12 років позбавлення волі.

Суди над підозрюваним у вбивстві тату-майстрині Горбатюком тривають

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-14-150,+
OLIATUR9@GMAIL.COM

Судове засідання у справі вбивства 27-річної тернополянки Тетяни Підвасьцької відбулось 17 лютого. У чорному одязі, з чорною бородою та чорними очима — так виглядає підозрюваний у вбивстві тернополянки Тетяни Підвасьцької Андрій Горбатюк. Зараз він перебуває у Чортківському СІЗО. На суд його доставили під посиленням конвою.

Нагадаємо, 27-річну тату-майстриню Тетяну Підвасьцьку вбили у квартирі на вулиці Курбаса, 9 16 квітня. Підозрювали у вбивстві 25-річного Андрія Горбатюка. Чоловіка затримали у Львові.

На засідання мама та бабуся загиблої, які виступають потерпілими у справі, не з'явилися, оскільки перебувають за кордоном. Їхні інтереси представляють адвокати Володимир Рубінський та Василь Притула. Ан-

дрія Горбатюка захищають юристи Петро Грода та Тарас Боднарчук.

Під час судового засідання, яке перебуває у стадії дослідження письмових доказів, прокурор Олексій Смередчук зачитував висновки, які надали судмедексперти. Зокрема йшлося про дослідження ран на тілі жінки, дослідження слідів крові на одязі вбитої та одязі потерпілого.

За висновками експертів, після смерті жінки у її квартирі виявили сліди речовини, схожої на кров: на стінах, підлозі, меблях, вікні, дверях та у інших кімнатах. На руках Горбатюка та його одязі виявили сліди крові, яка належить жінці, ймовірно, Підвасьцькій.

Під час досудового слідства провели психіатричну експертизу підозрюваного на наявність в організмі наркотиків, наявність розладів особистості на базі Хмельницької психіатричної лікарні.

— На час скоєння злочину під-

судний Горбатюк не перебував в особливому емоційному стані. У нього присутні розлади поведінки внаслідок вживання амфетаміну та інших комбінованих речовин, наявний синдром залежності. Горбатюк на час вчинення злочину був здатен усвідомлювати свої дії та керувати ними. На час проведення експертизи Горбатюк виявляв психічні розлади та розлади поведінки, проте він може контролювати свої дії. Горбатюк у застосуванні до нього примусових заходів медичного характеру не потребує, — зачитав висновок прокурор.

У матеріалах справи йдеться про те, що в квартирі, де сталося вбивство, експерти знайшли близько 50-ти відбитків пальців, які чітко можна розпізнати. Окрім відбитків самої Тетяни, її мами, дідуся та майстра, який проводив ремонт у квартирі, знайдено лише один відбиток Горбатюка та ще 17 відбитків

Підозрюваного доставили на суд під конвоєм. Усе засідання він мовчав

особи, яку встановити не вдалося.

— Яким чином людина мала пересуватися, вчиняти всі ті дії і не залишити відбитки? — каже представник підсудного.

На наступному засіданні мають завершити розгляд письмових матеріалів справи. А вже тоді суд перейде до допитів свідків. Ймовірно, це буде вже у березні.

ЯК ПОЧУВАЄТЬСЯ ІГОР СОПЕЛЬ У КРІСЛІ ГОЛОВИ ОДА: ЕКСКЛЮЗИВ

Плани ■ Ігор Сопель на посаді вже понад 100 днів. До нього багато запитань і небагато відповідей. Чому він рідко спілкується із журналістами, з'ясовувала «RIA плюс»

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

Призначення на посаду голови Тернопільської облдержадміністрації Ігоря Сопеля викликало жваве обговорення не тільки в політичних колах, а й серед пересічних громадян. 100 днів його роботи: дуже багато запитань і зовсім небагато відповідей. Журналістці «RIA плюс» вдалося поспілкуватися з очільником області. І це, без сумніву, перше ексклюзивне інтерв'ю Ігоря Сопеля на посаді.

ЧОМУ ПРИЙШОВ НА ПОСАДУ

— Пане Ігорю, минуло вже понад 100 днів, відколи очолюєте Тернопільську облдержадміністрацію. Якими здобутками можете похвалитися?

— Найперше, із чим я зіткнувся, коли прийшов на посаду, — це велика заборгованість із виплати заробітних плат у медичній та освітній галузях. У медичній сфері не вистачало 50 млн грн, а в освітній — 5 млн. Однак спільно з урядом ми цю проблему вирішили, вчителі та лікарі отримали свої зарплати. Є серйозна проблема і у дорожників. Борг у Служби автодоріг області перед підрядниками накопичувався ще з 2012-го року. На кінець року заборгованість перед працівниками підрядних організацій становила понад 120 млн грн, 60 із них підтверджені судовими рішеннями. У кінці січня постановою Кабміну було передбачено погашення перших 44 млн заборгованості. А це дозволить забезпечити повноцінну роботу Служби автодоріг. Працювали і в напрямку виявлення нелегальних АЗС та грального бізнесу, обігу лісів тощо.

— За даними 2018-го року, від свого бізнесу Ви отримали майже мільйон гривень. Чому вирішили піти на державну роботу, очолити ОДА?

— Рішення непросте, але свідоме. У мене є досвід успішної управлінської діяльності та життєвий досвід. Тому якщо є можливість покращити життя багатьох жителів області, гріх не скористатися таким шансом та не допомогти. Тому я тут і працюватиму задля процвітання Тернопілля.

— Ви готові до роботи в цьому кріслі?

— Я вірю в те, що ми рухаємося правильним шляхом, що зможемо побороти корупцію, зробити життя

українців кращим.

— Однією із версій Вашого призначення були родинні стосунки з президентом, його дружиною чи оточенням. Прокоментуйте.

— Ні, ніяких родинних зв'язків я не маю. Закривайте це питання.

— А дружині?

— Дружині є. Але знаєте, скільки в них друзів? Багато. Прийшовши на посаду, я відчуваю велику відповідальність, аби виправдати довіру.

МЕДИЧНА РЕФОРМА ТА ІНВЕСТИЦІЇ

— 31 квітня в країні має стартувати другий етап медреформи — на вторинній ланці. Чи готова Тернопільщина до змін?

— Заклади, які будуть надавати населенню якісні послуги, процвітатимуть. А ті, хто працювати не хочуть, просто не витримають конкуренції. В області визначені шість опорних закладів, які будуть ключовими в наданні медичної допомоги: Бережанська районна центральна лікарня, Тернопільська міська лікарня №2, Тернопільська міська лікарня швидкої допомоги, Університетська обласна лікарня, Чортківська та Кременецька центральні районні лікарні.

— Чи достатньо лікарів та ресурсів у селах, аби надавати якісну медичну допомогу, передбачену реформою?

— Ми продовжуємо закупівлю спецтранспорту та обладнання телемедицини для сільських амбулаторій. Усі 184 амбулаторії отримали автомобілі. Це і покращення, і полегшення роботи медпрацівників. Продовжуємо будувати амбулаторії загальної практики. 19 об'єктів плануємо завершити до кінця року.

— У чому вбачаєте інвестиційну привабливість Тернопільщини? Які кроки передбачені для залучення інвесторів?

— Наразі є всі передумови як до залучень міжнародних, так і внутрішніх інвесторів. За програмою «Доступні кредити 5-7-9%» держава компенсує підприємцю частину кредитного навантаження. Чим більше робочих місць ви створюєте, тим більшу компенсацію % за кредитом отримуєте.

Без зовнішніх інвесторів нашої економіці поки що не обійтися. У нас є що запропонувати: індустриальні парки, об'єкти на під-

Чому Ігор Сопель не контактує зі ЗМІ, про те, що привело його на посаду та чого боїться найбільше, він розповів читачам «RIA плюс»

Сім'я голови ТОДА дружить з «Кварталом 95»

приємствах, які вже занепали, де збережена інфраструктура, є комунікації. Особлива інвестиційна принада — туризм.

ЧИ БУДУТЬ САДКИ І ШКОЛИ?

— Скільки нових шкіл, садків та кілометрів доріг з'явиться на Тернопільщині?

— Загалом 15 об'єктів — школи, садки, стадіони. Загальноосвітні школи мають з'явитися у Тернопільському, Кременецькому, Бучацькому, Підволочиському та Гусятинському районах. Збільшення площі приміщень пов'язана із великою чисельністю учнів. Дороги — теж у пріоритеті. Цьогоріч відремонтуюмо 305 км доріг.

— Чи вистачить грошей?

— Прогноз власних доходів обласного бюджету (без урахування трансфертів) становить 736 млн грн. Це на 73 млн грн більше фактичного надходження минулого року. Також є державна субвенція, зокрема на реалізацію урядових програм. Сподіваємось, все буде гаразд.

ПРО «ДОГАНУ», РОДИНУ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ПРЕЗИДЕНТОМ

— За понад 100 днів роботи ви не провели жодної пресконференції та відкритої зустрічі із журналістами. Чому така закритість?

— Не було, певно, такого суспільного запиту, аби проводити зустрічі. Загалом я не звик хвалитися про здобутки на камери. Є чіткі завдання, я їх намагаюся виконувати сумлінно.

— А як щодо догани, про яку писали деякі місцеві ЗМІ. Ви її отримували?

— Ні. Розмови про це пішли, мабуть, через те, що я комусь незручний. Зі мною важко домовитися про якісь корупційні схеми. Можливо, зіграли роль і політичні ситуації. Коли прийшов на посаду, мене одразу сприйняли недружно. У жовтні вибори, коли в когось падає рейтинг, в інших піднімається. Можливо, хтось вибиває дивіденди.

— У мережі було чимало інформації щодо Вашої прихильності регіоналам. Що скажете про це?

— Я ніколи не мав партійної приналежності, тим паче до Партії регіонів.

— У яких стосунках Ви з попередньою владою? Чи зустрічаєтесь з ексголовою Степаном Барною?

— Він є депутатом обласної ради. Ми спілкувалися перед прийняттям бюджету. Різні політичні позиції заважають.

— Як часто особисто спілкуєтесь із Володимиром Зеленським?

— Нечасто, але кілька разів було. Не зі всіма питаннями треба йти до президента. Ми спочатку звертаємося в Адміністрацію. Є куратори, з якими можна поспілкуватися.

«СПРАВИ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДРУЖИНИ»

— Як ставитеся до кумівства в призначенні на посади?

— Важливо не те, хто тобі ця людина, а що і як вона буде робити. Звісно, простіше, коли поруч людина, який можна довіряти, у якій ти впевнений. І якщо вона фахова, готова працювати на благо області, країни, то не вбачаю проблеми, що це може бути хтось із друзів.

— Хто Ваш найбільший помічник?

— Сім'я, без неї взагалі нічого б не вийшло. Відколи ми з Олею одружилися, то все разом — і робота, і бізнес. Ми як друзі, як партнери. Сімейні пари досягають кращого результату. Це гарний приклад і для дітей.

— Що з Вашим бізнесом?

— Це був наш сімейний бізнес. Відколи я став головою, справи веде дружина.

— Чи відсутнє лобіювання власних інтересів з допомогою посади?

— У мене немає власних інтересів, мій бізнес зовсім не пов'язаний з державними коштами чи комунальними об'єктами. Тому лобіювання власних інтересів неможливе.

ДЕ ЖИВЕ ТА ЧОГО БОЇТЬСЯ

— Щодня добираєтесь у Тернопіль?

— Вийжджаю з дому о 6 ранку. Дорогою обдумую плани на день.

— Як відновлюєтесь? Займаєтесь спортом чи маєте інші хобі?

— Бракує часу. У будні і вихідні — на роботі. Відколи працюю на посаді, я ще стільки проблем не бачив і не чув! Година-дві щонайменше потрібні лишень, щоб ознайомитися з документами та поставити підписи. Робота нелегка. Коли пропусकाєш через себе проблеми людей, — непросте. Спілкування з друзями, сім'єю відновлюють.

— Чого найбільше боїтеся?

— Я чітко усвідомлюю, що моє перебування на цій посаді тимчасове. Боюся не виправдати довіру людей, президента, країни.

УЗАКОНЕННЯ ГАЗООБЛАДНАННЯ НА АВТО — ДОВШЕ І ДОРОЖЧЕ. ЧОМУ?

Правила ■ Після встановлення на автомобіль газового обладнання (ГБО) необхідна його перереєстрація. У 2020 році ця процедура ускладнилася і подорожчала. «RIA плюс» з'ясувала, скільки це коштує тепер і що потрібно

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 095-875-33-60,
IRYNA.BELIAKOVA@GMAIL.COM

Аби замінити свідоцтво, потрібно звернутися до сервісного центру та пред'явити паспорт та ідентифікаційний код власника транспортного засобу, або того, хто керує автомобілем за дорученням, і документи на газове обладнання, пояснив Ігор Мельник. Сам транспортний засіб не потрібен.

Тепер сервісні центри вимагають інші документи на ГБО, які оформляти довше і коштують вони 2500-3000 гривень

Після встановлення на автомобіль газового обладнання (ГБО), необхідна його перереєстрація. У 2020 році ця процедура ускладнилася і подорожчала.

Документи, які в минулому році надавали установники ГБО для реєстрації автомобіля в Сервісних центрах МВС (СЦ), опинилися поза законом. Тепер СЦ вимагають інші документи, які оформляти довше і коштують вони 2500-3000 грн.

— А ви в курсі, що замість «майданчиків Яценюка» запустили заробіток на сертифікації газового обладнання на автомобілі? — пише на власній сторінці у фейсбуці Борис Родієвський. — Тобто раніше тоби на приватній фірмі ставили обладнання і ти його «узаконював» в МРЕО. А зараз до цієї схеми додали обов'язкову сертифікацію, що коштує до 3000 грн, та яку можна пройти тільки у «визначених спеціалістів». Чи це часткова компенсація аваківцям за ігрові салони? Як думаєте?

АКТ ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НЕ ПОТРІБЕН

— Для того, щоб узаконити встановлення газоблагоднання (далі — ГБО — прим. авт.) на автомобіль, необхідно здійснити заміну свідоцтва про реєстрацію у зв'язку зі встановленням ГБО, — каже заступник начальника регіонального сервісного центру МВС в області Ігор Мельник. — Для цього раніше необхідно було пред'явити свідоцтво на право встановлення

ГБО і акт технічної експертизи на транспортний засіб, на яке вже встановили ГБО. Його видавала організація, яка встановлювала ГБО.

Тепер відбулися зміни, кажуть в регіональному сервісному центрі. Акт технічної експертизи не потрібен, натомість треба пред'явити сертифікат відповідності щодо індивідуального затвердження колісного засобу. Його видають органи сертифікації, повний перелік на сайті Мінінфраструктури.

— Аби замінити свідоцтво, потрібно звернутися до сервісного центру і пред'явити паспорт та ідентифікаційний код власника транспортного засобу, або того, хто керує автомобілем за дорученням, і документи на газове обладнання, — пояснив Ігор Мельник. — Сам транспортний засіб не потрібен.

Вартуватиме нове свідоцтво приблизно 450 грн. Часу на оформлення потрібно приблизно 30 хв. Час може коливатися залежно від того, скільки автовласників перебувають в електронній черзі до вас.

ТЕПЕР ТРЕБА СЕРТИФІКАТ ВІДПОВІДНОСТІ

Згідно з п. 13 постанови КМУ від 21 липня 2010 року N 607, після переобладнання транспортного засобу власник або його представник обирає організацію з оцінки відповідності транспортного засобу. За результатами такого оцінювання видається або сертифікат відповідності, або акт технічної експертизи. Перший документ — щось на кшталт сертифікації відповідності для автомобілів, які ввозяться в Україну вперше.

Сертифікація — тривалий і дорожчий процес, який раніше при реєстрації ГБО ніхто не проходив. Раніше всім видавалися Акти технічної експертизи, які коштували значно дешевше і видавалися на типові установки прямо на СТО, які переобладнали автомобілі на ГБО.

Причина такого рішення — внутрішній наказ в Сервісних центрах, який ґрунтується на тому, що у всіх Лабораторії 19 грудня 2019 року закінчився термін дії сертифікату відповідності на проведення експертизи. І, схоже, продовжувати їх уповноважені органи не поспішають. Таким чином для реєстрації переобладнання автомобіля в СЦ необхідно пред'являти тільки один

ІНФОГРАФІКА ОЛЬГА РАГЦЬКА

ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ СЕРВІСНОГО ЦЕНТРУ?

• Паспорт власника автомобіля, його ІПН код;

• Акт прийому-передачі авто (видає СТО, яке встановлювало ГБО);

• Свідоцтво про погодження конструкції (видає СТО);

• Сертифікат відповідності

• Наказ керівника підприємства про призначення відповідальної особи (тільки для юросіб).

документ — сертифікат відповідності, пише 24 канал. Отримати його можна в органах сертифікації, зазначених на сайті Мінінфраструктури mtu.gov.ua.

СКІЛЬКИ КОШТУЄ СЕРТИФІКАТ НА ГБО?

Вартість сертифікації складає 2100-3300 грн, гроші сплачують в місці проведення сертифікації. Для цього треба витратити 1,5-2 години, надавши переобладнаний автомобіль на огляд фахівцям, пише 24 канал. Крім машини, власник також пред'являє акт прийому-передачі автомобіля і свідоцтво про погодження конструкції, які йому видаються на СТО. Важливо, що встановлення ГБО повинно бути проведене відповідно до ТУ У 45.2-3274809648-002: 2019, інакше сертифікацію такий автомобіль не пройде і він буде повернутий на СТО для доопрацювання. Якщо автомобіль відповідає стандарту, власник отримує сертифікат відповідності на наступний день і подає всі вищеописані документи на перереєстрацію. Вартість заміни техпаспорта становить 480-500 грн.

Машина з ГБО? Тоді на техогляд!

Автомобілі, оснащені газобалонним обладнанням, запропонували перевіряти регулярно, кожні два роки, повідомляє AUTO.RIA.com.

Власникам автомобілів, оснащених газобалонним обладнанням (ГБО), варто знати: МВС пропонує запровадити для таких транспортних засобів регулярне проведення обов'язкового технічного контролю (ОТК), простішими словами — техогляду. Це не просто ідея, озвучена кимось із чиновників на словах, а проект закону, розміщений на офіційному сайті відомства.

У документі йдеться, що допуск до експлуатації автомобіля, переобладнаного для роботи на газовому паливі, дозволятиметься лише після проходження таким ТЗ техогляду. Зараз для цього достатньо наявності сертифікату відповідності на обладнання.

Обов'язковому техогляду підлягатимуть всі транспортні засоби з ГБО, з періодичністю кожні 2 роки. Також ОТК слід буде про-

вести одразу після переобладнання ТЗ, і з цього моменту відраховувати 2 роки для проведення наступного чергового ОТК. Однак строк чергового ОТК може виявитись і ранішим: якщо якийсь із компонентів ГБО має граничний термін експлуатації або чергової повірки, який спливає раніше двох років, то у протоколі ОТК буде зазначена ця, більш рання дата.

Чи варто похапцем виставляти на продаж свій автомобіль, обладнаний ГБО, аби часом не довелося їхати на техогляд? Напевно, поспішати не варто. Тим більше, що невдовзі обов'язковий техогляд обіцяють запровадити для всіх транспортних засобів, які зараз звільнені від цієї процедури. Крім того, зайва регулярна перевірка газової апаратури може виявити якісь приховані технічні недоліки, які в подальшому можуть призвести до значно більших негараздів, ніж потрачена година-друга для власне техконтролю та кількесот гривень для його оплати.

РОБОТА НА СЕЗОН У ПОЛЬЩІ: КОМУ ПІДХОДИТЬ, ЯКІ ПЛЮСИ ТА МІНУСИ

Заробітки ■ Головна перевага сезонної візи — після піврічного перебування на роботі у Польщі, не потрібно чекати 6 місяців вдома, аби знову поїхати на роботу за кордон. Оформити всі документи можуть за два тижні. Піврічне запрошення на роботу чи сезонне, на 9 місяців, у ціні не різняться і обійдеться приблизно у 70 злотих. Як не стати жертвою шахраїв, обираючи роботу за кордоном і на що потрібно звернути увагу, радить менеджер з персоналу Асоціації роботодавців

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60, IRINA.BELIAKOVA@20MINUT.UA

— Поясніть мені, чи є різниця між сезонним запрошенням для роботи в Польщі і звичайним, — зателефонувала на гарячу лінію «RIA плюс» Марія Гермак. — Не так давно з роботи скоротили, а жити за щось треба. Тому для мене вихід — поїхати у Польщу. Кажуть, зараз краще робити сезонне запрошення. Але ніхто толком пояснити не може, що насправді краще і чим різняться ці запрошення.

Найголовніша проблема — незнання мови. Тому перед поїздкою варто піти на курси чи пройти кілька відеоуроків в інтернеті

Ми порадили тернопольцям звернутися до кадрової агенції, яка займається підбором персоналу для роботи за кордоном. Однак жінка пояснила: там готові надати інформацію лише після того, як оформиш з ними договір. Він платний. А з грошима сутужно, бо не працює.

ЯКІ ВІЗА І ЗАПРОШЕННЯ НА ЯКИЙ ТЕРМІН

Намагаючись допомогти нашій читачці, ми звернулися до Асоціації роботодавців та з'ясували плюси і мінуси поїздки на роботу до Польщі на 3, 6, 9 місяців і рік. Яка різниця між запрошеннями і що краще обрати.

Для всіх, хто планує їхати на заробітки, найперше варто подбати про закордонний паспорт — краще виготовити біометричний, але і «старого» взірця теж підійде, просто потрібна буде віза, — пояснила менеджер з персоналу Асоціації роботодавців Світлана

Повар. Хочете їхати з біометрикою, не відкриваючи візи, — ви зможете перебувати на території Польщі лише 90 днів. Потім — не менше 90 днів в Україні. Якщо у ваших планах є піврічна робота, потрібна робоча віза на цей строк на основі запрошення від роботодавця. На рік — воєвода — також робоча віза+запрошення від роботодавця на 360 днів.

— Нещодавно з'явився новий вид запрошення — сезонний, його видають строком на 9 місяців, — пояснила Світлана Повар.

— Ініціатором такого стали польські роботодавці, зацікавлені в робочій силі з України.

ЩО ТАКЕ СЕЗОННЕ ЗАПРОШЕННЯ І ЙОГО ПЕРЕВАГИ

Сезонне запрошення в Польщу ZASWIADCZENIE — це документ, за яким можна відкрити візу, терміном на 9 місяців. Його надає потенційний роботодавець. Таке підійде тим, хто збирається працювати у сільськогосподарській галузі, на полі, з догляду за тваринами. Заводи і фабрики такого не надають.

— Якщо у вас за останні пів року вже була піврічна віза на підставі освячення, вам необхідно очікувати пів року в Україні, — пояснила Світлана Повар. — Аби скоротити час перебування вдома і знову невдовзі їхати на роботу, сезонне запрошення стане в нагоді. Днів через 15 ви знову поїдете на роботу. Якщо у вас запрошення на пів року, після піврічної роботи ще 6 місяців доведеться таки сидіти вдома. Сезонне запрошення виготовляють швидко.

Якщо їхати в Польщу треба вже і негайно, не перебікуючи пів

Для роботи в Польщі на пів року потрібна робоча віза на основі запрошення роботодавця

Сезонне запрошення на роботу дають на 9 місяців

року вдома, у вас є три варіанти:

- їхати по безвізу на 90 днів як турист;
- відкрити візу на підставі запрошення від воєводи;
- відкрити візу із запрошенням на сезонні роботи.

АБИ НЕ ВАС ОШУКАЛИ: ШУКАЄМО РОБОТУ ПРАВИЛЬНО

— Врахуйте, що термін оформлення воєводського запрошення — приблизно 2 місяці, що не всіх влаштує, — каже Світлана Повар. — Запрошення на сезонні роботи оформляється швидко, в середньому 2-3 тижні.

Після того, як ви офіційно працювали по безвізу 90 днів, повторно піврічне запрошення (освячення) вам не видадуть на пів року, а всього на 90 днів, каже менеджер з персоналу. Як не стати жертвою шахраїв, обираючи роботу за кордоном і на що потрібно звернути увагу, радить

Світла Повар.

— Варто спочатку зайнятися пошуком роботодавця у країні, куди ви збираєтесь їхати працювати, — каже Світлана Повар. — Можна звернутися безпосередньо до нього і поставити всі питання, які вас турбують. Поцікавитися умовами праці, соцпакемом, зарплатнею, умовами проживання, харчування. А можна звернутися до посередника, якому ви оплатите послуги і він все зробить за вас.

ПОГОДЖУЙТЕСЯ ТІЛЬКИ НА ЛЕГАЛЬНУ РОБОТУ

Як надумали звертатися до агентів з підбору персоналу, найперше поцікавтеся наявністю у них ліцензії та офіційних документів і дозволів на подібний вид діяльності. Не зайвим буде поцікавитися, скільки років він працює на ринку праці та за відгуками перевірити його репутацію. Зараз в інтернеті інформації та можливості пошуку відгуків дуже

багато, каже менеджер Асоціації роботодавців.

— Роботу за кордоном можна знайти і на сайтах, але все потрібно ретельно перевірити, — радить Світлана Повар. — Чи ця вакансія дійсна — через Міністерство праці. Це публічна інформація.

Якщо ви звертаєтесь до посередника, варто погоджуватися на зустріч лише на його робочому місці. Там мають бути всі документи, що підтверджують дозвіл на діяльність. Запрошення в бар варто ставити під сумнів.

— Переконайтеся, що запропонована вам робота є легальною, — радить Світлана Повар. — Ставте під сумнів та перевіряйте ретельніше, якщо і умови, і заробітки, і сама вакансія змальовані надто позитивно.

Ідеалу не буває. Проблеми можуть бути з самого початку. І найголовніше — незнання мови. Тому перед поїздкою варто піти на курси чи бодай подивитися відеоуроки в інтернеті, аби хоча б розуміти, про що вам говорять.

Погоджуйтеся тільки на легальну роботу — лише тоді ви будете убезпечені від неприємностей та матимете страховку і соцпакет, радить менеджер з персоналу.

ЩО ПОТРІБНО МАТИ ДЛЯ ЛЕГАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗА КОРДОНОМ:

- дійсний закордонний паспорт;
- відповідну візу (робочу);
- трудову угоду (контракт із закордонним роботодавцем);
- дозвіл на роботу, який зазвичай видається органом працевлаштування країни, де працюватиме людина.

«TVORCHI» ДЯКУЮТЬ ЗА ПІДТРИМКУ НА ВІДБОРІ ДО ЄВРОБАЧЕННЯ-2020

Успіх ■ Тернопільський гурт «TVORCHI» пройшов до фіналу Національного відбору на конкурс «Євробачення-2020». Про плани на фінал та що пережили на півфіналі музиканти розповіли у ексклюзивному інтерв'ю «RIA плюс»

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-14-150,
OLIATUR9@GMAIL.COM

Унаслідок голосування на другому півфіналі національного відбору на Євробачення-2020 до фінальної частини відбору пройшли виконавці David Axelrod та KHAYAT, а також тернопільський гурт «TVORCHI».

У другому півфіналі виступав також MOONZOO feat F.M.F Sure, FO SHO, Еліна Івашенко, Олександр Порядинський і GARNA.

Андрій Гуцуляк з «TVORCHI» є продюсером, а Джеффрі — автором текстів і вокалістом

Тернопільський гурт «TVORCHI», у складі якого саунд-продюсер Андрій Гуцуляк та вокаліст Джеффрі Кенні, виступав на Нацвідборі з піснею «Bonfire», за словами глядачів, «розірвав» зал та отримав найвищу оцінку суддів.

Андрій Гуцуляк та Джеффрі Кенні познайомилися на вулиці випадково, коли Андрій підійшов до Джеффрі на вулиці, щоб перевірити свій рівень англійської мови та поспілкуватися. Знайомство переросло у співпрацю, де українець став музичним продюсером, а нигерієць — автором

текстів та вокалістом.

З учасниками гурту поспілкувалась журналістка «RIA плюс».

— Коли гурт вирішив йти на Нацвідбір?

— Коли ми побачили коментарі під нашими відео типу: «Вам потрібно йти на Нацвідбір, спробуйте». Спочатку це писали декілька людей, а потім коли майже кожен другий коментар був про Євробачення, ми вирішили, що спробуємо у разі, якщо у нас буде «сама ця» пісня.

— Як обирали пісню для виступу?

— Коли ми написали «Bonfire», то зрозуміли що ця пісня є тією, яку б ми хотіли представити на Національному відборі Євробачення. Вона має важливий посил, і люди повинні його почути.

— Чи відчуваєте підтримку з Тернополя?

— Так, звісно, ми безмежно вдячні землякам за віру в нас і підтримку. Вона дуже сильна, і ми її відчуваємо!

— Розкажіть про напрямки музики, у яких працює гурт.

— Ми працюємо у різних стилях, важко виокремити один, здебільшого це поп-денс. Завжди

Тернопільський гурт «TVORCHI» виступав на Нацвідборі з піснею «Bonfire»

«Ми безмежно вдячні землякам за віру в нас і підтримку. Вона дуже сильна, і ми її відчуваємо!»

експериментуємо і додаємо нове!

— Чи задоволені виступом у півфіналі?

— Ми дуже старались і раді, що судді та глядачі так високо нас оцінили, проте нам є над чим працювати!

— Чого чекати фанатам гурту в фіналі Нацвідбору?

— Крутого виступу! Ми здивуємо! Вболівайте за нас 22 лютого о 19:00, цифра 6 на номер 7766!

ЯК ПРОГОЛОСУВАТИ В ЕФІРІ ЗА УЧАСНИКА НАЦВІДБОРУ

Фінал Нацвідбору відбудеться у суботу, 22 лютого.

Голосування за учасників Нацвідбору в Україні проходить шляхом СМС. Після того, як усі претенденти на участь в Євробаченні-2020 представлять свої пісні, відкривається лінія для голосування. Проголосувати можна за допомогою СМС, яке слід відправити на но-

мер 7766 з порядковим номером виступу учасника, який вважається кодом кожного півфіналіста. Вартість СМС для голосування на Нацвідборі становить 0,94 грн. Після того, як лінію голосування закриють, бали з СМС глядачів і журі підсумовують. Перші три півфіналісти, які наберуть більше балів за підсумками голосування, пройдуть у фінал. Слід зазначити, що проголосувати за кожного учасника можна лише один раз.

Нещодавно гурт випустив кліп, який стрімко завоював прихильників в інтернет-просторі. Кліп молодого колективу «TVORCHI» за першу добу переглянуло майже 200 тисяч відвідувачів! Відеоробота на пісню «Believe» (англ.—«вірити») й далі набирає чимало переглядів.

Вболіваймо за наших!

РЕКЛАМА

Гарячі ціни тижня
(з 19.02.2020 по 25.02.2020)

↓ ВИГОТОВЛЕННЯ
КАМІНИ, ТОПКИ
Мармур, камінь (гісковик)
- сауни
- хамами
- соляні кімнати

www.kamin-top.com.ua
ПП «Вершина комфорту»

Професійна ЧИСТКА ДИМОХОДУ

від **7000⁰⁰** грн

вул. Крушельницької, 57 (біля світлофора)
тел.: (096)448-84-86,
(096)227-73-37, (097)960-13-66

467834 ml

ВІКНАР'OFF
МАЙСТЕР ВІКНОНОЇ СПРАВИ
ФІРМОВИЙ САЛОН

ВІКНА • ДВЕРІ • ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

вул. князя Острозького, 70.
тел.: (0352) 42-00-52, (097)909-49-46, (097)909-49-43
www.viknaroff.te.ua

1300

1400

5-к камерний профіль

1 892 грн LWS 3 NEW

2 116 грн MegaLine 500

У КОЛЕКЦІЇ ТЕРНОПОЛЯНКИ ПОНАД 200 ЛЯЛЬОК

Хобі ■ Ляльки з Італії, Німеччини, Франції, США, Швеції, Китаю, України, Росії, Білорусі, які збрала тернополянка Ольга Гондз, можна до 15 березня побачити в обласному краєзнавчому музеї

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@GMAIL.COM

У колекції відомої тернопільської перукарки та стилістки Ольги Гондз є понад 200 ляльок. Багатьом з них від 30 до 50 років. Тут і Барбі, і пупси, якими гралася в часи її дитинства, і персонажі мультфільмів Діснея, ляльки різних народів світу, інтер'єрні ляльки, якими тільки милуються, а не граються, є й унікальні вінтажні ляльки, які могли б бути гордістю будь-якого колекціонера та ін.

Найстаріші ляльки колекції — текстильні ляльки з Америки. Їх спеціально не одягали, щоб показати, як колись шили такі іграшки. — Мою кімнату в будинку мої діти назвали лялькарнею: більшість ляльок я виклала на численних полицях. Вранці прокинулася, посміхнулася до них, потішилася, що вони в мене є, і йду віддавати той позитив, що маю, моїм клієнтам у перукарні. Так маю натхнення на творчість, — каже Ольга Гондз.

КОЛЕКЦІОНУЄ ТРИ РОКИ

Жінка збрала свою колекцію впродовж трьох років.

— Спочатку моїм хобі були плетені ляльки і звірята. Але якось мені потрібно було завершити оформлення каміна у будинку, і я шукала спеціальну ляльку для декору. З неї і почалося збирання моєї колекції, яку я тепер представила для огляду в краєзнавчому музеї, — розповідає Ольга Гондз.

Ляльки чимраз більше і більше захоплювали жінку. Далі були і текстильні, і фарфорові, великі і маленькі, худенькі і повненькі. У її колекції ляльки з різних країн світу: Італії, Німеччини, Франції, США, Швеції, Китаю, України, Росії, Білорусі.

Купує свої ляльки Ольга Гондз в інтернеті, на блошиних ринках, на виставках, в інших колекціонерів. Багато дорогих, за мірками колекціонерів, ляльок пані Ользі подарували друзі і вдячні клієнти. За найдорожчих ляльок, які купувала сама, могла віддати до 600 гривень.

РЕСТАВРУВАТИ ДОПОМАГАЄ ПОДРУГА

Про себе пані Ольга говорить, що вона ще молодий колекціонер, тільки почала вивчати цю справу. Допомогає розібратися з новими придбаннями її подруга Олександра

Ціник. Вона — єдина в області майстер лялькар-реставратор, відновлює лялькам фарфорові личка, ніжки, пальці на руках, шиє одяг.

ЛЯЛЬКИ ДАЮТЬ ПОЗИТИВ

— Зараз лялька для мене — це моє захоплення, воно дає мені задоволення, — зазначає колекціонерка. — Не те, щоб я ними гралася — ні. Мені подобається їх знаходити, відновлювати і милуватися ними. Це Саша грається з ними, а я — інша. Я їх просто збираю, бо вони мені подобаються. Тішуся ними, беру позитив з того, що вони в мене є. Колись мені знайомі психологи сказали, що у віці 18+ кожен збирає свої ордени. Мої ляльки — це мої ордени.

Ляльку відомої американської фірми Madame Alexander придбала в інтернеті.

Це ексклюзивна лялька 1977 року за №1, на шийці є тавро. Засновниця фірми мала російське коріння. Її батько мав артіль з виготовлення ляльок, вона теж побудувала свій ляльковий бізнес. В Америці досі виробляють такі ляльки — на вигляд як справжні малюки. Ці ляльки дуже цінують колекціонери.

Найоригінальніший екземпляр колекції — лялька 3 в 1. Три персонажі відомої казки «Чарівник Смарагдового міста» з'єднані в одне ціле: з одного боку — дівчинка Еллі з песиком, а з іншого — Опудало і Дроворуб

У колекції тернополянки Ольги Гондз ляльки з різних країн світу. Їх вона збрала за три роки

Найбільша з порцелянових ляльок колекції стала візитівкою виставки.

Гордість колекції — вінтажна лялька з музичним механізмом з Італії. Ляльці десь 30-40 років. Її не лише реставрували ніжку, а й відремонтували механізм. Якщо повернути ключ — грає музика і лялька повертає голову і рухає ручкою.

Закоханим пастушкам десь років 40, це справжня вінілова німецька лялька, розповідає подруга колекціонерки майстер лялькар-реставратор Олександра Ціник. Вони потрапили до пані Ольги в дуже поганому стані. Хлопчик був менше знищеним, а дівчинка дуже пошкоджена. Їм пошили одяг і реставрували їх.

Одяг для Барбі різних років реставрувала колега пані Ольги Наталія Яремчук

КОЛИ ЩИТОВИДКУ І «ВИДНО», І «ЧУТИ»

Важливо ■ Чому щитовидку вважають батарейкою нашого організму, що вона «любить», від чого залежить її хороша робота, і для чого потрібно з'їдати всі зернятка від яблука, дізнавалася «RIA плюс»

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLJNYK@GMAIL.COM

Маленьку залозу у формі мелика ендокринолог Університетської лікарні Олена Шумська називає «батарейкою усього організму».

— Якщо батарейка добре заряджена, добре працює і той прилад, якому вона дає енергію. Так само і щитоподібна залоза. Якщо вона працює добре, гормони виділяються в достатній кількості, тоді і серце працює добре, людина бадьора, працездатна, витривала, має сили на активне дозвілля, на той же спортзал, має гарне блискуче волосся, гарну шкіру, тверді нігті, — розповідає Олена Шумська.

«Якщо щитовидка працює добре, гормони виділяються в достатній кількості, тоді і серце працює добре, людина бадьора, працездатна»

Коли щитовидка недопрацює, шкіра суха, волосся випадає, шкіра бліда, постійно хочеться спати, нігті крихкі. Коли ж залоза перепрацює — людині жарко, її турбує серцебиття, вона неспокійна, дратівлива, нервозна.

— «Наших» пацієнтів не тільки видно, коли вони шойно переступають поріг кабінету, а ще й чути, — розповідає Олена Шумська. — Тиреотоксикози ми «чуємо», ще коли пацієнтки чека-

ють за дверима кабінету. У них щитовидка «бурлить». Вони сваряться біля дверей, добираються в кабінет з черги і без черги, їм жарко, вони дуже емоційні. У кого, навпаки, гіпотиреоз, то аж прозорі заходять, така жінка набрякла, говорить повільно, голос осиплий.

Приклади лікар в більшості наводить про жінок, бо ті частіше від чоловіків страждають від проблем з щитовидкою.

Чи можна самому запідозрити, що з щитовидкою щось не так?

— Удома люди теж можуть звернути увагу на прості речі, — продовжує лікар. — Коли в жінки суха шкіра, волосся випадає, суха шкіра і на ліктях, постійно хочеться спати, апатія — значить треба піти і перевірити щитовидку. Або навпаки — жінка реагує на все як сірник, «запалюється» миттєво, кричить, в неї все «літає», тарілки б'є — теж треба йти перевіритися.

Лікарі радять раз на рік проходити скринінг роботи щитоподібної залози — ультразвукове дослідження щитовидки. За його результатом ендокринолог призначає гормональні обстеження, і вирішує тактику лікування.

— Варто раз на рік пройти скринінгове обстеження, щоб знати, чи причина хворобливого стану пов'язана з порушенням роботи щитоподібної залози чи в чомусь іншому. Наприклад, не завжди втома, апатія пов'язана з щитовидкою, — каже Олена Шумська. — Часто лікарі ендокринологічного диспансеру роз-

вінчують ці домисли. Бо не все можна «списати» на щитовидку.

Часто скеровують обстежити щитовидку сімейні лікарі чи кардіологи, бо спостерігають певне відхилення в роботі серця — чи почашене серцебиття, чи, навпаки, сповільнене, яке не характерне для певного віку чи для певної патології. Коли залоза працює надмірно, тоді серцебиття дуже почашене, коли знижена функція — то сповільнене серцебиття. На фоні недостатньої функції залози посилюється атеросклероз. Коли залоза працює повільніше, тоді і серце працює повільно, і кров по судинах тече повільно, аналогічний вплив роботи щитовидки і на артеріальний тиск.

Надмірна вага теж не завжди пов'язана з роботою щитовидки.

— Пояснення причини ожиріння, коли щитовидна залоза недопрацює, — лише одна з можливих причин. Людині не хочеться рухатися, вона апатична, схильна до того, що вода затримується в організмі, — каже ендокринолог.

Часто жінки не звертають уваги на те, як працює щитовидка, а коли залоза недопрацює — це не дає жінці завагітніти, зазначає лікар.

— Вони молоді, гарні, живуть в шлюбі, обстежуються, загалом, здорові, а завагітніти не можуть і йдуть на ЕКО. А тут банально треба знизити ТТГ — це рівень тиреотропних гормонів, його визначають за допомогою аналізу крові, — розповідає ендокринолог. — Був цей показник трохи більше 4 — і це не дасть завагітніти. Одна з пацієнок — 8 років у шлюбі, гарна молода жінка, обстежувалася всюди, і ніби все добре, а дітей нема. Зробили УЗД щитовидки. Залоза малесенька, але є такі випадки, коли маленька за розміром залоза справляється нормально. Аналіз показав 8. А норма — 0,2–0,4. Треба лише довести ТТГ до 0,6–1,2 і тоді все

Найперший аналіз, який покаже роботу щитовидки — це ТТГ, каже ендокринолог Олена Шумська. Саме тиреотропний гормон, який виділяє гіпофіз, показує роботу щитовидки. Якщо вона працює мало, він «підстьогує» її працювати більше

в цієї жінки буде добре.

У старшому віці сповільнюється робота всіх органів і систем, відповідно, робота щитовидки теж.

— Люди старшого віку можуть мати ТТГ дещо вище норми, бо є вже супутні патології, — каже лікар.

Бракує йоду — потрібна середземноморська дієта

Щитовидка «любить» йодовмісні продукти. Оскільки Тернопільська область є ендемічною щодо йоду, то його потрібно спрямовано вживати з їжею. Щитовидка любить продукти, багаті на йод, зазначає Олена Шумська. Зараз популярне призначення — середземноморська дієта. Треба їсти морську капусту, морську рибу, салати. До речі, коли з'їдати всі зернятка з яблука, — це покриє добову потребу в йоді. Крім того, треба споживати продукти, збагачені йодом, — йодовану сіль, йодоване молоко.

— Йод організм одразу поглинає і використовує на свої потреби, — пояснює лікар. — З йодом відбувається трансформація ти-

реїдних гормонів. Якщо його не вистачає, цієї трансформації правильно не відбувається. Надлишок йоду організм виводить через нирки.

Чи потрібно комусь додатково приймати препарати йоду, вирішує лікар. Він враховує вік. Таблетовані форми йоду призначають пацієнтам до 45 років, старшим пацієнтам більше рекомендують дієту, продукти, збагачені йодом.

У Вікіпедії є інформація, що щитовидка «не любить» бобових і хрестоцвітних, що споживання у великій кількості таких продуктів, як капуста, редиска, бруква, ріпа, шпинат, квасоля сприяє збільшенню розміру щитовидки.

Їжа для дітей має бути багата на йод. Хоча щитовидка «любить» все в міру

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLJNYK@GMAIL.COM

Якщо в організмі не вистачає йоду, щитовидка збільшується. Зв'язування йоду з гормонами щитовидної залози порушується, і тоді виникають ті чи інші захворювання.

— У дітей найчастіше діагностуємо дифузний ендемічний зоб — коли є збільшена щитовидка, здебільшого першого ступеня. На поведінці дитини це не позначається, бо функція щитовидки, як правило, не порушена, — розповідає ендокринолог поліклініки міської дитячої лікарні Наталія Слободян. — З огляду на нашу місцевість

і на кількості пацієнтів, які виявляємо за рік, у нас немає збільшення захворюваності. Другий, третій ступінь зобу зустрічається дуже рідко. З інших проблем, як от запущених випадків раку, кіст нема. Буває, що і тиреотоксикози зустрічаються. У маленьких дітей — ні, але от у років 10–12 буває. Тобто основна проблема в дітей — це збільшення розміру щитовидки.

Дошкільнята мають менше проблем зі щитовидкою, порівнюючи зі школярами. У віці до 5 років — таких пацієнтів ще менше, до 3 років — ще менше, але трапляються проблеми зі щитовидкою у віці і до 2 років, розповідає лікар. Немає

різниць, чи хлопчики, чи дівчатка. Це вже в підлітковому віці помітніше, що у дівчаток більше.

Профілактику йододефіциту зараз проводять індивідуально, продовжує лікар.

— На державному рівні профілактику йододефіциту тепер немає, ми проводимо її індивідуально, — розповідає ендокринолог. — При кожному огляді наших маленьких пацієнтів призначаємо препарати йоду. Доза і препарат підбираються відповідно до віку. Курс — раз у квартал на місяць. Треба споживати продукти, багаті на йод, йодовану сіль, морську капусту, рибу. Добре було б ще визначити наявний

рівень йоду в організмі, але наші лабораторії лише недавно почали робити ці уроїдтести, а у приватних лабораторіях це недешево.

До слова, маленьких білих таблеток антиструміну по школах дітям уже давно не роздають.

— Після нього в дітей пішли аутоімунні захворювання, бо була велика доза йоду, — зазначає лікар. — За теперішніми стандартами, краще приймати добову дозу йоду, бажано після огляду ендокринолога або дільничного педіатра. Кожен педіатр при огляді дитини має оглядати щитовидну залозу і при потребі скеровувати пацієнтів на огляд до ендокринолога.

Ендокринолог Наталія Слободян

Щитоподібна залоза — це дуже делікатна структура, вона відповідає за 80% нашого інтелектуального розвитку. Щоб вона була здорова, батькам треба покращити харчування дітей, щоб їжа була багата на йод, радить лікар. Щитовидка «любить» все в міру.

ЩО ТАКЕ «М'ЯСО МАЙБУТНЬОГО» ТА КОЛИ ЙОГО СКУШТУЮТЬ ТЕРНОПОЛЯНИ

Їжа ■ У тернопільських супермаркетах поступово з'являються продукти для веганів та вегетаріанців, що імітують м'ясо. Журналіст «RIA плюс» дізнався, що таке «рослинне м'ясо» та що про нього думають дієтологи, вегани та звичайні люди, а також знайшов альтернативу дорогим заміникам

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

«Рослинне м'ясо» — саме так свій продукт називають американські стартапери, розробники незвичного продукту. Так зване м'ясо рослинного походження має таку ж структуру, запах, вигляд та смак, як і звичайне м'ясо. Продукт став досить популярним в США та Європі. Дісталось «рослинне м'ясо» і України. Однак ціна таких диво-котлет чи ковбаски добряче вдарить по кишені. Упаковка котлет для бургерів коштує близько 270 грн. Там дві котлети по 113 г.

ЩО МОЖНА ПРИДБАТИ У СУПЕРМАРКЕТАХ?

PR-менеджер компанії, яка постачає «рослинне м'ясо» в Україну, пояснює, що наразі компанія веде переговори з великими мережами супермаркетів «NOVUS», «АТБ» та «Сільпо» про реалізацію такої продукції, тому цілком можливо, що тернополяни зможуть уже найближчим часом побачити такі котлети на полицях супермаркетів.

— Наразі ми плануємо співпрацювати з мережами супермаркетів, але говорити точно, ми ще не можемо, — розповідає PR-менеджерка підрозділу компанії в Україні Дарія Чепинога. — Орієнтовна вартість двох бургерних котлет з «рослинного м'яса» становить 270 грн. Також в Україні продають сосиски з «рослинного м'яса». Це повністю веганська їжа. Ця продукція пройшла всі перевірки, тому її можуть постачати і реалізовувати в Україні. Продукція має і сертифікат Європейської комісії вегетаріанства. Додатково в Україні продукція перевіряється в лабораторіях.

Таке «м'ясо», як каже Дарія, можна придбати у веганських ресторанах та деяких магазинах. Однак покупців попереджають, що такий заміник м'яса краще не давати маленьким дітям, оскільки в його склад входять горох. Також варто радитися з лікарем та дієтологом, перш ніж замінювати справжнє м'ясо на рослинне.

У тернопільських супермаркетах журналісту «RIA плюс» не вдалося знайти розділів чи хоча б полиць товарів для вегетаріанців. Однак

такі товари все ж є. Це соєві сосиски за 40-60 грн/кг, десерти на рослинному молоці та навіть сир тофу із сої, який коштує близько 90 грн/кг.

У трьох найбільших мережах супермаркетів «АТБ», «Сільпо» та «NOVUS», магазини яких є у Тернополі, нам пояснили, що наразі у супермаркетах можна придбати різні продукти для вегетаріанців та веганів, продукти без глютену, спортивне харчування, продукти для хворих на діабет тощо. Компанії співпрацюють із зарубіжними виробниками, щоб кожен покупець міг знайти підходящий для себе товар.

ЯК БЕЗ ШКОДИ СОБІ ВІДМОВИТИСЯ ВІД М'ЯСА

Дієтологиня Мар'яна Лебідь

Відмовляючись від м'яса чи тваринної їжі, варто обов'язково радитися з лікарями та хоча б раз на пів року здавати аналізи крові

наголошує, якщо хтось вирішив перейти на рослинну їжу, насамперед варто все добре зважити, щоб не нашкодити собі, адже будь-яка різка зміна харчових звичок може негативно відобразитись на здоров'ї. Головне — відповідально ставитися до відмови від м'яса та обов'язково порадитися з лікарем.

— Для того, щоб стати вегетаріанцем або веганом, найперше потрібно не поспішати, — каже дієтологиня. — Перехідний період може тривати навіть рік. Якщо ми переходимо на спеціальний підхід до їжі, чи то веганство, чи то вегетаріанство, то це потрібно робити поступово, щоб не нашкодити своєму організму. Якщо ви вирішили вести такий спосіб життя, потрібно вилучити з раціону червоне м'ясо. Через 2-3 місяці можна відмовитися від білого м'яса. І вже згодом, якщо ви хочете стати веганом, можна поступово відмовитися від риби, молочних продуктів, яєць, тощо.

Як пояснює дієтологиня, плавний перехід допоможе організ-

СКІЛЬКИ КОШТУЮТЬ ВЕГАНСЬКІ ТА ВЕГЕТАРІАНСЬКІ СТРАВИ

НАЗВА ТОВАРУ	ЦІНА ЗА КІЛОГРАМ
Соевий сир тофу	78 грн
Соевий протеїн	340 грн
Соя	74 грн
Бобова паста	220 грн
Веганське «молоко»	117 грн
Ковбаса соєва	200 грн
Котлети для бургерів	1190 грн
Сосиски рослинні дістичні	270 грн
Ковбаса рослинна копчена салями	250 грн
Рослинний стейк	400 грн

ФОТОГРАФІКА ОЛЬГА РАГЦЬКА

му адаптуватися. Однак не варто вважати, що, ставши веганом чи вегетаріанцем, ви зможете харчуватися лише рослинними продуктами. Потрібно добре стежити за своїм самопочуттям та додавати до свого раціону певні групи вітамінів, які ви не зможете отримати з рослинної їжі.

— У будь-якому разі, якщо ви відмовляєтесь від м'яса або тваринної їжі, вам потрібно хоча б один раз на пів року проходити медогляд, — каже Мар'яна Лебідь. — Потрібно здавати аналіз крові. Це може бути або загальний аналіз крові або розширений. Навіть у деяких великих приватних лабораторіях та клініках є спеціальні аналізи крові для веганів. Там найперше звертають увагу на ті показники, які можуть змінюватися після відмови від тваринної їжі. Веганам також потрібно додатково вживати вітамін B12, бо ми його можемо отримувати лише від тваринної їжі. Вживати його потрібно не одразу, а через деякий час після відмови від м'яса. Коли саме — покаже аналіз крові. Оскільки ми живемо в Україні, в наших умовах навколишнього середовища в організмі людини, яка веде веганський спосіб життя, може бути недостатньо вітаміну D3. Вегани купують спеціальну добавку з цим вітаміном, яка добувається з лишайників.

Якщо ви вирішили змінити раціон харчування, обов'язково порадитися з лікарем та пройдіть медичне обстеження, щоб не нашкодити своєму організму!

ЯКА Є АЛЬТЕРНАТИВА М'ЯСУ

Мар'яна Лебідь пояснює, що нові котлети з «рослинного м'яса» — давно не новинка. Існує багато

замінників ковбас і котлет, які імітують смак звичного м'яса. Вони популярні серед людей, яким важко відмовитися від звичного смаку сосисок, котлет та ковбас.

— Для плавного переходу вегани мають у своєму раціоні так звані заміники у вигляді ковбас, котлет та інших продуктів, які імітують м'ясо. Наприклад, веганську ковбасу виготовляють з пшеничного білка. Також є соєві ковбаси. Вони є корисними, оскільки не мають шкідливих домішок, мають рослинний склад, а для смаку використовують

різні спеції. Якщо скуштувати веганську ковбасу, то ви дійсно її не зможете відрізнити від звичайної.

Ми порівняли ціни на різні вегетаріанські та веганські товари. Зазвичай їх можна придбати лише в інтернеті. На полицях магазинів такі зйти важко. Найдешевше, що можна придбати — звичайну сою. Кілограм можна купити за 70-90 гривень. В інтернеті ми знайшли чимало рецептів домашніх соєвих котлет та навіть ковбасок. Робити їх самому буде дешевше, ніж замовляти готові.

Коментарі

«Ніхто не може нав'язувати мені свої ідеї»

■ Юрій ГАВРИЛЮК, м'ясоїд:

— Звичайно, м'ясом зловживати не треба, але і відмовитися від нього зможе не кожен. Потрібно постійно консультуватися з лікарем, стежити за здоров'ям. Навіть покупка всіх заміників рослинного походження обійдеться дорого. Але я не розумію такі ідеї веганів, як повна відмова від їжі тваринного походження чи заборона випробувань ліків на тваринах. Якщо людина обрала життя без м'яса — це її право, але ніхто не може нав'язувати свої ідеї іншим без наукового підґрунтя, використовуючи лише маніпуляції, такі як «тваринам боляче» або «тварини наші друзі».

«Почуваюся добре та став менше хворіти»

■ Зоравар МАРВАТ, веган:

— Дуже добре, що з'являються заміники плоті. Але мені такий смак не потрібен. Я куштував таке «рослинне м'ясо», мені воно не сподобалось. Ті, хто вже довго ведуть веганський спосіб життя, не потребують смаку м'яса. Це більше потрібно для перехідного періоду. Я став веганом 5 років тому разом зі своєю дівчиною. До цього був вегетаріанцем. Це було наше спільне рішення, бо ми хочемо, щоб тварини не страждали. Спершу було трохи важко. Харчові звички тримають, і потрібна сила волі для цього. Важче впоратися з реакцією оточення. Деякі знайомі нас підтримали, а от рідні вважали це чимось диким. Я себе почуваю абсолютно здоровою людиною, менше хворію і не маю скарг на самопочуття.

ТЕРНОПОЛЯНКА РОБИЛА ЗАЧІСКИ МОДЕЛЯМ НА ТИЖНІ МОДИ В КИЄВІ

Успіх ■ Про закулісся наймасштабнішої модної події України, тренди зачісок та нові колекції українських дизайнерів тернопільська перукарка Наталія Мар'яш розповіла читачам «RIA плюс»

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-14-150,
OLIATUR9@GMAIL.COM

Тернопільянка Наталія Мар'яш — успішна та відома перукарка, а ще мама чотирьох дітей. Зараз вона відкрила власний салон краси і не зупиняється у розвитку своєї майстерності.

— Я вирішила відіслати анкету на відбір перукарів «Ukrainian Fashion Week 2020», — розповідає жінка. — Давно хотіла спробувати, але лише цього року наважилася. Коли пройшла відбір — не здивувалась, але зраділа. Це круто поринути в атмосферу, якою живеш. Тож ми з чоловіком залишили дітей з батьками і поїхали у Київ.

Серед ТОП-3 найпопулярніших зачісок — легкі кучері, низькі хвости та вплетені кільця, розповідає перукарка

Із тернопільських перукарів Наталія Мар'яш — єдина, кому вдалось пройти відбір. Усього для бек-стейджу обрали близько 20-ти майстрів із кількох сотень заявок.

«ХВОСТИ, ЛЕГКІ КУЧЕРІ ТА КІЛЬЦЯ»

— У тих зачісках, які робила на Тижні моди, нічого «захмарного» не було, — каже майстриня. — Робота там була за таким режимом: тобі принесли фото — ти маєш зробити. Тож креативність проявити було доволі важко.

Серед ТОП-3 найпопулярніших зачісок — легкі кучері, низькі хвости та вплетені кільця. Хоча робили і зачіски, з якими на вулицю у звичайний день не вийдеш.

— Для мене це не було важко, я робила зачіски моделям на покази у Тернополі, — продовжує жінка. — Іноді доводилося переробляти, бо дизайнеру щось не підходило. Треба швидко зробити, і байдуже, що в моделі волосся не такої довжини або лише пів години тому в неї була кардинально інша зачіска.

ПРО ТРЕНДИ В МАКІЯЖІ

Буденного макіяжу, який могли б використати тернопільяни, на показі мод було досить мало.

— Макіяж відвертий, багато чор-

ного, блискучого, — каже стилістка. — Блискітки, виходить, ще залишаються в моді. Було навіть таке, що фольгу наносили на повіки — у рідкому стані. Так, це досить дивно, але в тому теж є стиль.

У моді зараз виразний макіяж. Ньюдових тонів на Ukrainian Fashion Week практично не було. Проте були дизайнери, які відмовлялися від використання макіяжу.

КОЛЕКЦІЇ ДЛЯ ТИХ, ХТО ХОЧЕ ВИДІЛИТИСЯ

— Одяг був різний настільки, що важко повірити, — каже Наталія Мар'яш. — Дуже багато крутого взуття, кросівки з масивною підошвою. Багато було людей дивно одягнутих. От для тієї моди, якою ми її знаємо, воно виглядає дивно. Кожен дизайнер шукає, чим виділитися, щоб йому приділили увагу та визнали. Тому одяг був дуже різний. Були і такі колекції, які ти реально ніколи не вдягнеш, були і дуже красиві вечірні сукні, від яких неможливо було відірвати погляд

Наталія Мар'яш каже, що популярним трендом у колекціях дизайнерів є екостиль.

— Нам розповіли історію, що раніше відомі дизайнери, наприклад Шанель, спалювали свої колекції, які не продавались, і навіть залишки тканин, щоб вони не втрачали свою цінність, — каже стилістка. — Зараз ж ми дбаємо про екологію, і тому серед дизайнерів є такий тренд — використовувати все, що може пройти повторну переробку. Популярний секонд-хенд, колекції, які не продались, перешивають, роблять нові ескізи. Загалом екостиль — це модно зараз.

«НЕ ТАК, ЯК У ТЕЛЕВІЗОРІ»

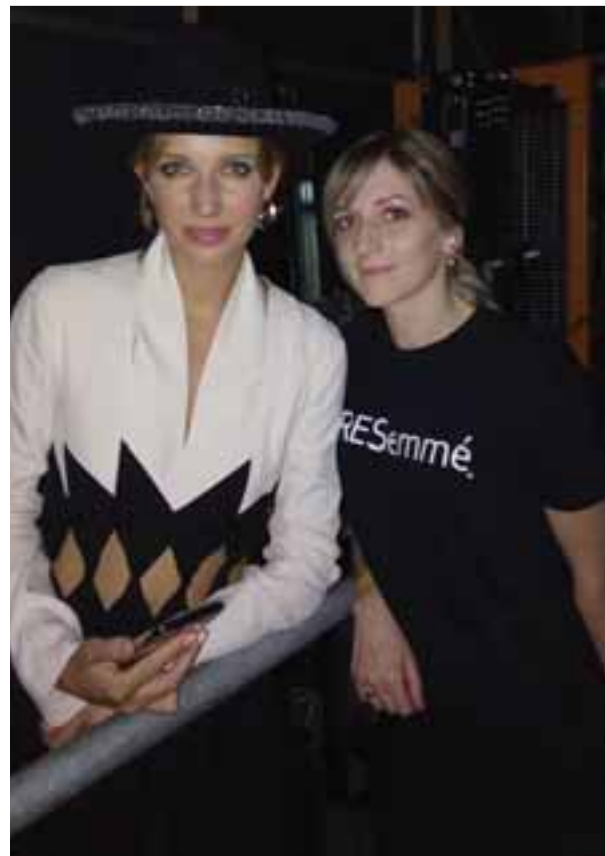
Крім англійської назви Ukrainian Fashion Week до 2005 року мав ще й другу — українську — Тижень прет-а-порте «Сезони моди».

— Я зробила фото з Катєю Осадчою, — каже перукарка. — Вона не любить фотографуватись, але я зловила її, коли та сиділа біля сходів. Виглядає вона не такою високою, як по телевізору.

За день могло відбутися сім-вісім показів мод. На кожен із них були інші гості, яких запрошували самі дизайнери.

Всього на заході працювало близько 20-ти перукарів. Наталія Мар'яш — єдина із них з Тернопільщини

На тижні моди Наталія Мар'яш побачила багато знаменитостей, серед яких телеведуча Катерина Осадча

«ВЕСЬ ЧАС НА НОГАХ»

Наталія Мар'яш провела у Києві три дні показів з п'яти.

— Мені потрібно було повертатись до дітей, — каже вона. — Їхати звідти не хотілося. Я вже влилася в ту атмосферу. Знаєте, люблю що «запару». Коли весь час на ногах. Ти ще не встигла доробити одну зачіску, а вже потрібно починати іншу. Такі речі загартовують. Тим більше було дуже багато крутих локацій, які хотілося подивитись.

Перукарка каже, що на заході були люди, які після перших робіт залишали «Тижень».

— Вони працювали вдома більше як колористи, а коли потрапили

на таку «пекельну кухню», то не витримали режиму, — розповідає

Наталія. — Я ж обов'язково повернуся туди ще.

Фото із моделями одного з відомих українських дизайнерів. Зачіски для них робила Наталія Мар'яш

ЩО ТАКЕ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ МОДИ

Ukrainian Fashion Week був заснований у 1997 році і став першим тижнем прет-а-порте на теренах Східної Європи.

Це унікальний в Україні захід, який повністю відповідає світовим стандартам показів прет-а-порте, проходить двічі на рік, збирає понад 50 учасників, акредитовує більш ніж 200 українських та зарубіжних ЗМІ та який щоразу відвідує понад 15000 гостей.

Перший сезон відбувся у листопаді 1997 року Крім англійської назви Ukrainian Fashion Week, до 2005 року мав ще й другу — українську Наприкінці 2005-го оргкомітет офіційно повідомив дизайнерів та пресі про використання лише одного варіанту — Ukrainian Fashion Week.

З січня 2006 року співзасновниками Ukrainian Fashion Week є Ірина Данилевська та Олександр Соколовський.

У 25 РОКІВ ТЕРНОПОЛЯНИН КЕРУЄ ВЛАСНИМ СУШІ-БАРОМ

Роман Бартіш каже, що у «гарячу» зміну один сушист може приготувати приблизно 300 ролів

Шеф ■ Роман Бартіш працює сушистом понад вісім років. Чоловік розпочинав кухарем в одному з місцевих закладів, а рік тому відкрив свій суши-бар. Проте кухню не покидає

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-14-150, OIATUR9@GMAIL.COM

Класичні ролі «Філадельфія», «Каліфорнія» приготувати вдома реально, якщо правильно вибрати продукти та користуватися деякими лайф-хаками від майстрів, переконує сушист Роман Бартіш. Зараз 25-річний чоловік керує власним популярним у Тернополі закладом, який спеціалізується на приготуванні суши та їхній доставці.

— **Як розпочали готувати суши? Чому саме японську кухню обрали?**

— Розпочав робити ролі вісім років тому. Людям подобалося, і з того все почалося. За цей час дуже змінилося саме сприйняття цих страв. Якщо тоді було два заклади, які готують суши в Тернополі, то зараз їх 23.

— **Де вчилися готувати?**

— Працював на кухні за кордоном, в Україні. Ці роки — це досвід. Почав працювати так, як всі, коли потрібна була робота. Далі людям почало подобатися. Мене хвалили, потім підвищили. Я захотів не лише суши готувати і почав вивчати секрети кулінарії різних країн. У мене виходило. Тому запропонували стати шефом. Пам'ятаю перше замовлення. Це була звичайна

ячня. А я так хвилювався, ніби це лобстера замовили.

— **Важко було відкривати свій заклад у місті, де багато ресторанів?**

— Важко було в плані документів і всього, що пов'язано із їхнім оформленням. Більшість працівників — це мої друзі, знайомі, на яких можна покластися. Загалом команда — це найважливіше, що є у закладі. Коли я відкривав заклад, розумів, з чим працюю. Знав, де взяти продукти, знав як їх готувати. Меню практично сам розробив. Мені не потрібен був шеф-кухар, що дуже спрощувало завдання.

— **Чи важко поєднувати справу до душі з управлінням колективом?**

— Якби я був взагалі не з цієї сфери, а просто відкрив суши-бар, було б важко. Я ж знаю це все зсередини.

— **Як це розпочати справу з нуля?**

— Коли працював на кухні, то ще в перші роки хотів відкривати свій заклад. Тоді мене відмовляли, мовляв, зарано. Але я не залишив цю ідею. І вже рік ми успішно працюємо. Тому, якщо ви маєте свої плани, то не варто їх залишати.

— **Який секрет успіху команди?**

— Насправді, мені легше само-

му зробити, ніж переказати це на людей. Ніколи не хотів підвести когось. Щось пообіцяти, а потім не виконати цього. Тому, коли починав, то було важко. Але знайшлися і люди, які підтримали, і люди, які зараз приходять сюди, і їм це подобається. А це для мене головне

— **Чи куштували японські суши?**

— У Японії я не був. Але був у Латвії. Працював там сушистом. Там я спробував суши із їхніми морепродуктами. Розумієте, там море, все зовсім інше. От тому сиру рибу я стараюсь у своєму закладі не подавати. Просто знаю, яка вона має бути. Я не вживаю сиру рибу через бактерії. Ми завжди піддаємо її термічній обробці. Якщо колеги все ж використовують сирий продукт, я б радив маринувати або хоча б підсолювати.

— **Ви багато розповідаєте про класичні ролі, а от з незвичайних, які куштували?**

— Ми тут почали експериментувати і зробили рол із шаурми. Зараз дуже дивні ролі готують, далекі від тих понять, які вкладали японці. У мене була така практика: ми робили стейк-рол із витриманою яловичиною.

— **У вас свій заклад, але ви не залишаєте кухню. Чому?**

— Я готую у своєму закладі, також ми допомагаємо запускати ресторани іншим. Насправді, з кухні я не виходжу. Наприклад, на День Валентина, у такий «рибний день», я даю вихідний своїм працівникам і виходжу працювати сам. Думаю, це все для того, щоб не втратити форму.

Майстер-клас від шефа: як приготувати суши вдома

Що знадобиться?

Рис круглозернистий, Оцет рисовий
Крем-сир
Водорості Норі
Огірок
Лосось
Вассабі
Імбир
Соевий соус
Палички для суши
Бамбуковий килимок
Харчова плівка

На фото рол «Філадельфія», який шеф приготував на очах журналістів

Яка послідовність та техніка загортання?

Для початку варто подбати, щоб у вас під руками була посудина з чистою водою для того, щоб змочити руки, щоб рис не прилипав. Також варто приготувати бамбуковий килимок та обгорнути його харчовою плівкою.

Спочатку варимо рис.

На килимок спочатку кладемо половину листка норі. Далі на нього тонким шаром встеляємо рис.

Перевертаємо норі з рисом до килимка. На норі виставляємо

крем-сир та огірок. Щільно загортаємо з допомогою килимка. Виставляємо лосось та знову пририваємо килимком. Розрізаємо рол посередині. Потім ще раз. За бажанням рол можна посипати тертим пармезаном.

Як обрати продукти?

Рис краще обирати круглозернистий. Готувати його найкраще у мультиварці або пароварці. Якщо ви не маєте їх, то згодиться і звичайна каstrуля. Проте там рис готувати буде довше і він може розваритися. Звісно, у вас не вийде такий рис, як у ресторани. Але наближено приготувати можете.

У рисі для суши дуже важлива клейка консистенція (ні в якому разі не переварена рисова каша). Це важливо найперше для того, щоб ролі не розпадалися і добре тримали форму. Досягти ідеальної клейкості можна лише у тому разі, якщо в обраному рисі є велика кіль-

кість крохмалю.

Ще одна важлива складова — рисовий оцет. Інколи його замінують яблучним оцетом. Ефект, щоправда, виходить не такий. Рисовий оцет для суши можна знайти в супермаркеті. До нього потрібно додати цукор та сіль.

Для приготування заправки на кілограм рису треба десь 10-12 ложок рисового оцту, 7-8 ложок цукру, а також 1,5-2 ложки солі. Змішуєте все це в невеликій каstrулі та легенько розігріваєте на невеликому вогні. Не треба доводити заправку до кипіння, лише нагріти, щоб сіль та цукор розчинилися.

Ще кілька лайф-хаків від шефа

Із огірка використовуйте лише тверду частину.

Сир «Філадельфія» можна замінити дешевшим крем-сиром.

Після кожного розрізання готового рола мийте та протирайте ніж, щоб шматочки мали кращий вигляд.

КОЛИ ТІЛО НЕ ДАЄ ВІДЧУТИ НАСОЛОДУ

ІНТИМ ■ Деякі жінки просто не можуть відчувати насолоди під час інтимного зв'язку зі своїм партнером. Що таке вагінізм, як подолати страх до болю та покращити свої сексуальні стосунки — відповіді у матеріалі «RIA плюс»

ЛІЗА СОЛОДКА

«Моє тіло не дає мені займатися сексом. Коли я це роблю, мені здається, ніби мене ріжуть ножем», — відверте зізнання тернопільки Олени, яка боїться інтимної близькості.

Вагінізм — такий страшний діагноз їй озвучили лікарі. Кажуть, що він трапляється у жінок у всьому світі.

Цей розлад може з'явитися будь-коли у житті, після найрізноманітніших переживань: від молочниці чи пологів до сексуальної травми чи менопаузи. Багато жінок дізнаються про свою хворобу разом із першою і безуспішною спробою почати статеве життя.

Звісно, це все негативно впливає на шлюб, стосунки з чоловіком та можливість завагітніти та мати дітей.

ЩО ТАКЕ ВАГІНІЗМ?

Страх перед сексом — з таким жити важко, зізнається Олена. Вона шукала відповіді в інтернеті, запитувала про недугу знайомих гінекологів, зверталася за консультаціями до психолога.

— Найважче було зізнатися хлопцю, що я не відчуваю приємностей, а терплю страшенну біль, — говорить вона. — На щастя, він не відвернувся від мене, а разом ми почали шукати вихід із проблеми.

«Були пацієнтки, неодружені, і у яких до 40 років не було ще статевих контактів, і заміжні, і не мали повноцінного контакту!»

Про те, що таке вагінізм, кому він загрожує, як від нього позбутися, як налагодити стосунки з коханою людиною, «RIA плюс» запитала у лікаря-сексопатолога з медичного центру «Біосан плюс» Ігора Яросевича.

— Вагінізм — це спастичне скорочення м'язів піхви і тазового дна, приведення і стискання стегон при спробі проникнення у піхву або навіть при найменших дотиках до ділянки статевих органів. Це може статися: коли партнер намагається проникнути у піхву, коли жінка вставляє

тампон, коли жінка торкається біля області піхви. Цей стан може перешкоджати статевому акту (коїтусу) або зробити його досить болючим, — пояснює він.

Дехто плутає вагінізм з іншим неприємним явищем — диспареунія. Направду, терміни — не з легких. То що це?

— Диспареунія — це медичний термін для болючого статевого акту. Його часто плутають з вагінізмом, але диспареунія може бути наслідком кіст, запальних захворювань тазу або атрофії піхви. Також частою причиною цього можуть бути і проблеми зі спиною, наприклад, защемлення м'язів. Це визначається візуальною і кінезіологічною діагностикою і підтверджується практикою, тобто зникненням болю під час статевих контактів після проведених спеціальних маніпуляцій, — продовжує спеціаліст.

ВПЛИВАЮТЬ СТРЕСИ ТА ПЕРЕЖИВАННЯ

Ще дуже частою проблемою цього явища є перенесені стреси, переживання, психоемоційні потрясіння, які не завжди були пов'язані із сексуальним життям. Для цього проводиться спеціальна емоційна діагностика і корекція. І після цього болі під час коїтусу проходять, запевняє пан Яросевич.

Щодо вагінізму, то, за словами лікаря, є два типи: первинний вагінізм — коли вагінальне проникнення ніколи не було досягнуто та вторинний — коли раніше проникнення у піхву було досягнуто, але вже зараз неможливе, ймовірно, через такі фактори, як гінекологічні захворювання, травма або променева терапія.

— У деяких жінок розвивається вагінізм після менопаузи. Коли рівень естрогену падає, відсутність секрету і еластичності піхви робить статевий акт болючим, стресовим або неможливим. Це також може призвести до вагінізму, — говорить спеціаліст.

Щодо причин вагінізму, то їх немало.

— Цей стан може бути пов'язаний із минулим сексуальним насильством чи травмою, минулим болісним статевим актом та емоційними чинниками. Ці психологічні причини жінка може пам'ятати, а може і не пам'ятати. Для цього успішно використо-

До сексолога на прийом деколи приходять пари, які мають проблеми із сексуальною близькістю. Не варто боятися розповісти про свої переживання, адже самі вони не зникнуть, наполягає лікар

вуються психотерапевтичний аналіз і корекція. При корекції емоцій дуже часто у таких жінок виявляється в підсвідомості — гордість, завищена або знижена самооцінка, тривога, страх, інше. Часто при глибокому психотерапевтичному аналізі виявляються такі забуті ситуації, як спроба насильства або навіть пережитий страх насильства, навіть придуманої спроби насильства, — Ігор Яросевич.

«ПРОБЛЕМУ ЗАМОВЧУЮТЬ»

Також бували випадки, коли виявлялося, що жінка в дитинстві була свідком насильства або навіть чула новину про це, і ця новина її дуже запам'яталася в підсвідомості.

Ці причини усувають спеціальними психотерапевтичними методиками. У всіх цих випадках треба врахувати можливі психоемоційні і фізичні причини, після

чого це сталося. У деяких випадках прямої причини не вдається знайти, але шляхи її вирішення треба відшукати.

Проаналізувавши різні ситуації, клінічні випадки у жінок, які зверталися до лікаря за порадою і лікуванням, Ігор Яросевич наголошує, що проблему замовчують.

— Жінки бояться про це говорити, і тому у світі немає чіткої статистики про її поширеність. Умовно можна поділити таких жінок, пацієнок на дві групи: перша — це ті, які ще не заміжні і не мають постійного партнера. Вони не звертаються до спеціаліста, бо соромляться, вважають це дуже інтимною проблемою. У них тривалий час не складаються стосунки з чоловіками, сімейні стосунки. І самотужки цю проблему вирішити важко. Були у мене пацієнтки, неодружені, і у яких до 40 років не було ще статевих контактів. Проблема

вирішувалась, — говорить він. — Друга група жінок-пацієнок, які вже були заміжні, навіть років 4-5, і при цьому не було жодного повноцінного контакту! Використання психотерапії, гіпнозу, гомеопатії дало позитивний ефект.

Що робити, коли у вас є така ж проблема і під час сексу виникає відчуття, що ніби ножем ріжуть? Сексуальне здоров'я — це є невід'ємна частина загального здоров'я людини. І дбати про нього теж потрібно!

— Жінки, які мають такий стан, все ще можуть відчувати і бажати сексуального задоволення та відчувати оргазм. Слід своєчасно звернутись до спеціаліста, якому ви довіряєте, який має у цьому досвід, який володіє кількома спеціальними методами для вирішення цієї проблеми. І все буде гаразд. До мене часто приходять пари, і ми вирішуємо цю проблему, — говорить пан Яросевич.

Медичний центр **БІОСАН** ПЛЮС®
БІЛЬШЕ 20 РОКІВ ПРИВАТНОЇ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проблеми із сексуальним здоров'ям? Звертайтеся!

СЕКСОПАТОЛОГ
Лікування еректильних розладів, пониження лібідо, передчасного сім'явиверження, вагінізму, відсутність оргазму, безпліддя.

м. Тернопіль, вул. Шпитальна, 3 (напроти лікарні швидкої допомоги)
тел. (0352) 52-19-00, тел./viber (097) 052-19-00
www.biosan.te.ua

«ГАЛИЧАНКА» — СРІБНИЙ ПРИЗЕР КУБКА УКРАЇНИ

Волейбол ■

Тернополянки були за крок від омріяного трофею, але відібрати сьомий поспіль титул у «Хіміка» не зуміли

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

Фінальна частина розіграшу Кубка України з волейболу серед жіночих команд вперше відбулася у Кам'янському 14 та 15 лютого.

За регламентом «Фіналу чотирьох» команди зіграли за класичною схемою — спочатку півфінальні матчі, а згодом матч за «бронзу» та фінал. Згідно із жеребкуванням, тернопільська «Галичанка» у півфіналі зустрілася із запорізькою «Орбітою».

Підопічні Віктора Туркули зуміли впевнено розпочати поєдинок та виграли дві стартові партії. У третьому сеті наші землячки дозволили тріумфувати опоненткам, але згодом знову довели свою перевагу — 3:1 та вийшли до фіналу. Найрезультативнішим гравцем матчу стала волейболістка «Галичанки» Олександра Міленко. Дівчина набрала 21 очко.

— Емоції зараз переповнюють, ми дуже задоволені результатом, — каже капітан «Галичанки» Тетяна Хилюк. — Ми довго йшли до такого результату і працюва-

У фінальному матчі тернополянки зуміли виграти одну партію

ли. Ще влітку ми пройшли дуже серйозні тренувальні збори і, мабуть, це нас мотивувало на вдалий виступ у чемпіонаті та Кубку. Сьогодні багато що вирішила перша партія. Після неї ми отримали впевненість і дозволяли собі більше ризикувати. Четверта партія видалася вкрай нервовою і важкою психологічно.

У другому півфіналі, де зустрічалися флагмани українського жіночого волейболу южненський «Хімік» та кам'янський «Прометей», розігралася справжня спортивна драма. Переможця визначили лише у вирішальній п'ятій партії. Ним став южненський «Хімік» — 3:2.

Попри неабияку волю до перемоги у фінальному матчі дива не сталося. «Галичанка» зуміла виграти у «Хіміка» другу партію, але на загальний рахунок зустрічі це не вплинуло. Южненська команда перемогла 3:1 та всьоме поспіль завоювала Кубок України. А тернополянки цьогогоріч можуть похизуватися срібними нагородами.

— Їхали у Кам'янське не у повному складі, адже деякі дівчата мали проблеми зі здоров'ям, — каже головний тренер «Галичанки» Віктор Туркула. — Щоб на рівних боротися з такими командами як «Хімік», нам потрібно щонайменше дві-три досвідчені волейболістки.

Другу партію вдалося виграти за рахунок самовіддачі. Билися та чіплялися за кожен м'яч. Зараз у суперниць більш досвідчені виконавиці, тому на цьому етапі нам важко конкурувати з ними.

Додамо, що бронзовим призером Кубка стали господарки фіналу — волейболістки кам'янського «Прометею». У матчі за 3-тє місце кам'янчанки переграли запорізьку «Орбіту» — 3:1. Нагадаємо, що у складі «Прометею» виступають декілька ексволейболісток тернопільської «Галичанки». А очолює команду колишній багаторічний наставник тернополянок Андрій Романович.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

«Срібло» ветеранів у Польщі

• Ветеранська команда «Агрон-Агропродсервіс ветеран» серед 40-річних та старших гравців стала призером Міжнародного турніру на призи бургомистра Плонська.

Турнір відбувся у Польщі 8 та 9 лютого. А участь у ньому взяли 16 команд. Поряд з місцевими командами змагалися представники Литви та України.

«Агрон-Агропродсервіс ветеран» переміг у семи матчах і лише у фінальному поєдинку з рахунком 2:1 поступився господарям змагань.

Щодо індивідуальних нагород, то «Кращим воротарем» турніру визнали голкіпера Віктора Назарука. А «Кращим гравцем» став граючий тренер тернопільських ветеранів Ігор Бадло.

У борців — дві «бронзи»

• Призерами турніру, присвяченого пам'яті загиблих воїнів АТО та ООС, стали вихованці тернопільської спортшколи з греко-римської боротьби.

У ваговій категорії 67 кг третє місце посів тернополянин Владислав Скрип. Хлопець представляє також Школу вищої спортивної майстерності.

А у ваговій категорії 44 кг бронзову медаль отримав Дмитро Мілов.

Додамо, що участь у турнірі взяли спортсмени з дев'яти країн світу.

Змагання організувала та проводила КДЮСШ «Школа спорту».

Олені Підгрушній до медалі забракло чотирьох секунд

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

Світова першість з біатлону 13 лютого стартувала в італійському Антхольці. За нагороди цьогогоріч змагаються три представники тернопільського біатлону.

Позаду вже три гонки у програмі чемпіонату світу. Найближчою до нагороди наразі була наша титулована Олена Підгрушна.

У другий змагальний день тернополянка змагалася у спринтерській гонці та посіла четверте місце. На чотири секунди нашу спортсменку випередила сенсаційна чеська спортсменка Люція Харватова, яка стала бронзовою призеркою. Додамо, що загалом у спринті стартували чотири українські спортсменки. Віта Семеренко посіла 11-те місце, Юлія Джима — 22-ге. А Валя Семеренко фінішувала 36-ю.

У стартовий день чемпіонату світу участь у змішаній естафеті взяли наші Анастасія Меркушина та Дмитро Підручний. Разом із Юлею Джимою та Артемом Примою, українська четвірка зуміла фінішувати на доволі високому п'ятому місці. Тріумфували ж у класичному міксті норвежці.

Додамо, що у чоловічій спринтерській гонці наш Дмитро Підручний посів 10-те місце, ставши кращим в збірній України. А от у гонці переслідування тернополянину не вдалося захистити свій титул чемпіона світу, який він здобув у 2019-му. Цього разу Підручний лише 30-ий.

У гонці переслідування серед жінок кращою в українській команді знову була Олена Підгрушна. Її результат — 13-те місце.

Триватиме світова першість до 23 лютого.

Олена Підгрушна фінішувала четвертою у спринтерській гонці на чемпіонаті світу в Італії

«Нива» завершила перший збір

• Перший навчально-тренувальний збір тернопільські футболісти завершили 15 лютого. Команда отримала три дні відпочинку.

«Нива» розпочала підготовку до сезону ще 28 січня. Відтоді підопічні Василя Малика провели п'ять контрольних матчів, три з яких відбулися у рамках зимового турніру пам'яті Ернеста Юста. Тернополяни отримали чотири перемоги та одного разу поступилися. Кращим бомбардиром «Ниви» став Сергій Кисленко.

Другий тренувальний збір «Нива» проведе у Моршині з 19 лютого до 1 березня. У цей період команда планує зіграти щонайменше три контрольні матчі. Суперниками «Ниви» на зборі будуть ФК «Калуш», луцька «Волинь U-19» та івано-франківське «Прикарпаття».

УКРПОШТА, НОВА ПОШТА ЧИ ІН-ТАЙМ: ДЕ ВИГІДНО ТА ШВИДКО ВІДПРАВИТИ ПОСИЛКУ

Гроші ■ • Багато тернополян купують різні речі в інтернеті, бо так значно дешевше або асортимент більший, ніж у місцевих магазинах. Ми порівняли три популярні поштові перевізники, які надають свої послуги у Тернополі — «Укрпошта», «Нова пошта» та «Ін-Тайм»

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Три перевізники, які надають послуги відправки посилок, мають схожі можливості. Можна завчасно дізнатися про вартість доставки вантажу за допомогою спеціального калькулятора на сайті відправника. Компанії надають послугу пакування, страхування вантажу, можна відстежувати відправлення онлайн, а саму посилку доставляють у короткий термін.

Щоб порівняти вартість доставки через різних перевізників, ми будемо рахувати вартість відправки посилки з Тернополя до Києва. Відправляємо коробку з габаритами 60x40x40 та вагою 5 кг. Орієнтовна вартість посилки складає 500 гривень. Вартість самої коробки та пакування на пошті ми не врахуємо. Будемо вважати, що ми маємо коробку і самі заупакували посилку.

УКРПОШТА

«Укрпошта» — це найстаріше в Україні державне підприємство поштового зв'язку, яке надає різні послуги, зокрема доставку відправлень, з 1994 року.

Порахувати вартість посилки на офіційному сайті нам пропонують за допомогою таблиці з тарифами. Хоча це не так зручно, як просто ввести значення у форми, але розібратися з вартістю можна без проблем. Для більш простішого розрахунку є і спеціальний калькулятор.

Ми можемо скористатися також двома способами доставки — «Стандарт» та «Експрес». Стандартне відправлення буде їхати до отримувача до шести днів. Якщо ж ми відправляємо посилку в область, потрібно чотири дні. Якщо треба доставити відправлення в межах міста, то на це піде максимум три дні.

Якщо ми не поспішаємо і хочемо заощадити, то нашу умовну посилку, вагою 5 кг, за тарифом «Стандарт» доставлять до Києва за 42 гривні.

Тариф «Експрес» дозволяє отримати посилку максимум за 3 дні. Якщо ви відправляємо посилку в обласний центр, то вона прийде за 2 дні. Однак потрібно врахувати і час відправки. Краще оформлювати відправлення до 14:00, щоб посилку надіслали в день оформлення. Якщо прийдете пізніше — посилка чекатиме відправки до наступного

дня. «Експрес» доставка нашої посилки обійдеться не надто дорожче — приблизно 48 гривень.

Ви можете також відслідковувати місце перебування відправлення за допомогою номера накладної. Номер відправлення вказано в чеку, який вам видадуть на пошті. Він починається з індексу відділення. Наприклад — 46001.

«Укрпошта» також пропонує послугу доставки відправлення кур'єром та отримання післяплати, тобто ви зможете продавати речі, а отримувач зможе оплатити їх після одержання.

У Тернополі є 18 поштових відділень. Окрім сайту, є і мобільний додаток, однак він новий і поки що працює в демо-режимі.

НОВА ПОШТА

«Нова пошта» — українська компанія, заснована у 2001 році, що надає послуги експрес-доставки документів, вантажів і посилок для фізичних осіб та бізнесу.

На відміну від «Укрпошти», «Нова пошта» не має дешевшої та повільнішої доставки. Відправлення зазвичай доставляють за 2-3 дні. Але також варто зважати на той факт, коли саме ви принесли відправлення на пошту. Краще робити це до обіду. У суботу та неділю відправлення зазвичай не відправляють.

Деякі відділення у місті працюють щодня, а деякі мають вихідний у неділю. Щоб дізнатися час роботи, час відправки та доставки відправлень у конкретному відділенні, можна скористатися офіційним сайтом або мобільним додатком.

Розрахувати вартість доставки можна за допомогою онлайн-калькулятора. Тут так само потрібно ввести всі параметри відправлення — габарити коробки, вага, оголошена вартість, дані про одержувача. Так ми визначили, що доставка нашої посилки через «Нову пошту» обійдеться нам у 108 гривень. Нагадаємо, ми не додаємо послугу пакування. Це лише за доставку нашого відправлення з відділення у відділення.

Ви можете обрати послугу зворотної доставки, якщо щось продаєте, або обрати кур'єрську доставку.

Також ви можете сформувати номер накладної та навіть сплатити вартість доставки вдома. Вам потрібно буде вказати інформацію про себе, отримувача, габарити

Укрпошта (експрес)	48 грн
Нова пошта	108 грн
Ін-Тайм	92 грн

посилки, вагу та опис товару, наприклад: товари для дому, іграшки, продукти харчування тощо. Після цього вам потрібно лише прийти у вказане відділення з посилкою і надати номер експрес-накладної. Це заощадить ваш час.

У Тернополі є 16 відділень «Нової пошти». Працює сайт компанії та повноцінний мобільний додаток, де можна стежити за відправленнями, формувати експрес-накладні, шукати найближчі відділення тощо.

ІН-ТАЙМ

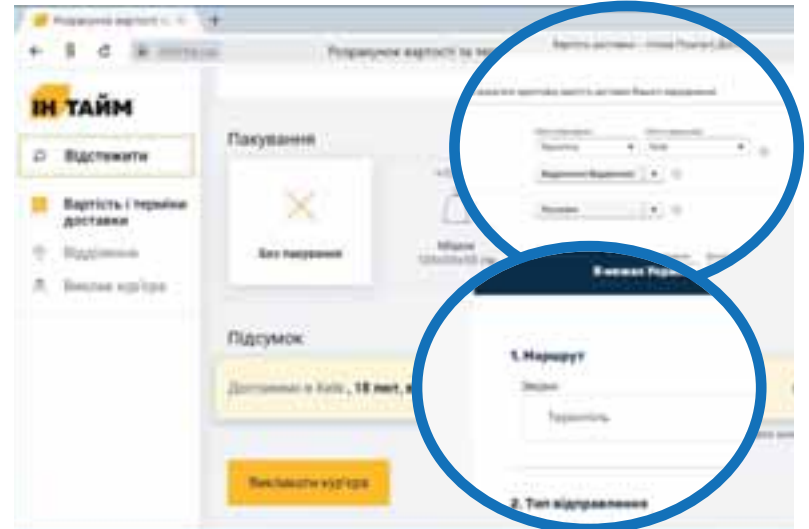
«Ін-Тайм» — заснована у 2002 році логістична компанія, що надає послуги експрес-доставки відправлень по всій Україні та за її межами. Займає другу позицію серед приватних експрес-перевізників за розміром мережі, яка налічує понад 650 відділень. Представництво компанії є у кожному обласному та районному центрі України.

Порахувати вартість доставки можна за допомогою онлайн-калькулятора. Знову вводимо інформацію про посилку. Як і в «Новій пошті» та «Укрпошті», є можливість доставки відправлення за адресою чи у відділення. Також можна і викликати кур'єра, який забере посилку у вас з дому.

Ми обираємо стандартний набір послуг без пакування з відправленням з відділення на відділення і отримуємо вартість доставки — 92 гривні.

«Ін-тайм» також пропонує послугу зворотної доставки грошового переказу за отримане відправлення, тому можна користуватися послугами відправника для бізнесу.

Доставка займає 1-2 дні. До Києва відправлення прибуде всього за день, якщо відправити його у робочий день до обіду. В облас-

Для того, щоб порахувати вартість доставки завчасно, можна скористатися онлайн-калькулятором на сайті перевізника

ний центр чи навіть місто в області посилку доставлятимуть 2 дні. Це найшвидший спосіб доставки.

У Тернополі є всього 4 відділення «Ін-Тайм». Також працює сайт компанії та мобільний додаток.

— Коментар

«Вкажіть точну вартість посилки»

■ Ростислав НЕБЕЛЬСЬКИЙ, юрист:

— Щоб не потрапити в неприємну ситуацію з пошкодженою або втраченою посилкою, потрібно завчасно про це подумати. Найперше, коли ви відправляєте посилку, потрібно вказувати її точну вартість. Якщо посилку втрапить перевізник або її пошкодить, то можна буде розраховувати на ту суму, яку ви вказали в оціночній вартості. На повну суму можна розра-

ховувати при втраті відправлення, хоча зараз випадки втрати стаються досить рідко. Також вам можуть компенсувати частину суми або повну вартість, яку ви вказали, в залежності від пошкодження. Ще один важливий момент: потрібно перевіряти стан відправлення після отримання. Якщо ви виявили пошкодження, їх потрібно зафіксувати на фото або відео. Після чого варто звернутися до перевізника зі скаргами. Поліція в таких випадках зазвичай нічим допомогти не зможе. Але якщо у вас виникають проблеми, то ви можете звернутися у Держпродспоживслужбу, оскільки ви незадоволені якістю наданих послуг. Але варто зауважити, що якщо причиною пошкодження або втрати відправлення стало стихійне лихо або інший випадок, передбачений законом, то перевізник не понесе відповідальності.

Якщо ви йдете на дитяче свято, вберіть-ся в костюм пірата. І дітей порозважаєте, і зможете, не виходячи з образу, пити ром. ***
 На весіллі друзів побігла ловити букет, потім схаменулася і повернулася. Бачили б ви очі мого чоловіка! ***
 – У мене вкрали гаманець, черевики і паспорт.
 – А в поліцію ходив?
 – Ходив. Не вони... ***
 – Можна сьогодні піти з роботи на кілька хвилин раніше?

– На скільки?
 – На 480. ***
 Розмовляють два хлопці:
 – Я тут посперечався сам з собою, що курити кину.
 – Ну і що?
 – Що-що... На ящик пива попав. ***
 Щоб в нашій країні підвищити прожитковий мінімум, потрібно декому добряче знизити його ненажерливий максимум. ***
 Батько студента професорові:
 – Пане професоре, мені здається, що мій син не здасть завтра іспит.

професор:
 – А сперечаємося на десять тисяч, що здасть! ***
 Щоб показати, хто в домі господар, батько сімейства носив бейджик. ***
 Не варто довіряти чоловікові, який стверджує, що він не одружений і бачить вас як свою майбутню супутницю життя, якщо ви у нього в телефоні записані під ім'ям Водоканал. ***
 Чим старшим стаєш, тим ясніше розумієш, що день народження раз в році – не так вже і рідко.

Начальство постійно на мене тисне. Але вони не знають, що не можна зламати те, що не працює... ***
 Подарунковий сертифікат на відбілювання зубів – коли хочеш образити того, кого вітаєш. ***
 Ні що так не бадьорить зранку, як судом в нозі. ***
 – Вітаю! Тримай подарунок.
 – Дякую! Ух ти, це гроші! Мої улюблені! Як ти дізнався?
 – Подобається? Сам заробив!

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД НАДРУКОВАНИЙ В «РІА ПЛЮС», №6

ТИЖНЕВИК «РІА ПЛЮС»
 Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «РІА плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «РІА Холдинг». Видавець з 2006 року — ТОВ «Видавництво «РІА»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Тижневик «РІА плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено рекламодавцем.
Реклама позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Зроблено в Тернополі», «Новини компанії», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальності за тексти реклами й оголошень. Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції.
 Буквосполучення **РІА, РІА, РІА** (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 1-Б (колишній будинок офіцерів). Працюємо 9.00-18.00.
Почтова адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Дубовецька 1-Б.
Телефони редакції: (0352) 43-00-50, 43-00-56
Телефони кур'єрської служби і передплати: (0352) 43-00-50, 43-00-56
«РІА плюс» в Інтернеті: <http://20minut.ua>
ПРАВИЛА ПОДАВАННЯ ОГЛОШЕНЬ ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»
 Інформація для публікації надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво «РІА»; код ЄДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м. Вінниця вул. Ширшова, 3-А; свідоцтво про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серії КВ №.194-57Р від 12.08.2009 р

Головний редактор:
 Наталя Бурлаку — 097-445-82-67.
Дизайн та верстка: Ольга Рагуцька
Відділ реклами: 43-00-50.
Відділ кур'єрської служби та передплати:
 Лілія Паулишин, 095-837-87-14.
Відділ оголошень: 098-477-12-70
 Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром РІА.
Рекомендована ціна 5 грн 00 коп.
 Віддруковано в друкарні «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12-А, тел. 0-432-55-63-97.
 Тираж **27541** примірників. Зам. №**201207**

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ
 ексклюзивної рекламної агенції
ТОВ «РІА МЕДІА»:
 р/р 26002012027968
 код ЄДРПОУ — 40914460
 в ПАТ «УкрСоцбанк»,
 м. Вінниця, МФО 300023,
 свід. про реєстр. плат. ПДВ
 № 1602084500053.
 Інд. податк. номер
 409144602081.
 Передплатний індекс
22196

ТОП-6 місць у Тернополі, де можна побігати

КАРТОН-ПЛАСТ
ГАЙОВА 30 ЖИВОВА 25
КОПЕРНИКА 3 ОБ'ЇЗНА 17
15 КВІТНЯ, 15 РУСЬКА 5

ПАКУЙ ТА ВЕЗИ!

МАКУЛАТУРА ПОЛІЕТИЛЕН

ПІДДОНИ

ЄВРО-КУБ

тел.: 25 88 28, 52 00 50
(067) 350 20 58, (067) 350 20 60

Погода у Тернополі

СЕРЕДА,
19 ЛЮТОГО

ЧЕТВЕР,
20 ЛЮТОГО

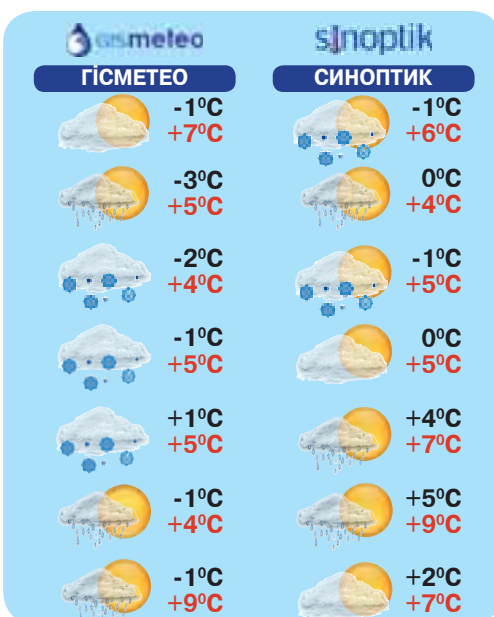
П'ЯТНИЦЯ,
21 ЛЮТОГО

СУБОТА,
22 ЛЮТОГО

НЕДІЛЯ,
23 ЛЮТОГО

ПОНЕДІЛОК,
24 ЛЮТОГО

ВІТРОРОК,
25 ЛЮТОГО

1. ТРЕЙЛОВА ТРАСА У КУТКІВЕЦЬ-КОМУ ЛІСІ
Ця траса підійде для людей, які не шукають легких шляхів. Протяжність траси 8.86 км, набір висоти +— 200 м.

2. НАБЕРЕЖНА СТАВУ ЧИ МАРШРУТ НАВКОЛО НЬОГО
Оптимальний маршрут — від «Циганки до «Маяка» і назад. Дистанція — майже 8 км. Шлях навколо ставу — понад 10 км.

3. ЛІС У ПЕТРИКОВІ
Дистанція — 2,67 км. Є ділянки підйому і спуску. Часто цю трасу обирають і велосипедисти.

4. ПАРК «ЗДОРОВ'Я»
Зручна та нескладна траса для бігу на невеликі дистанції на «Дружбі». Тут можна розім'ятися і на вуличних тренажерах.

5. ПАРК «НАЦВІДРОДЖЕННЯ»
Локація зручна для жителів мікрорайонів «Східний» та «Сонячний». Там оновили доріжки, а ще є вуличні тренажери, тенісний корт та футбольний майданчик.

6. МІСЬКИЙ СТАДІОН
Розміри поля 106x72 м. Воно обладнане біговими доріжками. Локація зручна для бігу на швидкість. Але під час масових заходів потренуватися не вдасться.

Мамині
свій краса

ФОТОКОНКУРС МОМЕНТИ ЩАСТЯ

підтримайте свого фаворита

голосуйте за найкраще фото на сайті 20minut.ua в розділі фотоконкурс з 19.02 до 02.03

20 хвилин
ДІТАЛІ 20minut.ua 43-00-50

ПП Бурмака Н.П. 22 лютого 2020р. о 8-00 год.

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР НАДІЇ БУРМАКИ

ЕФЕКТИВНЕ ЛІКУВАННЯ:

- АЛКОГОЛІЗМУ
- ІГРОМАНІЇ
- ЗАЙВОЇ ВАГИ
- КУРІННЯ

Лікування проводиться індивідуально. www.nadiya.com.ua

м. Тернопіль, вул. Замквіла, 14 (вт. «Тернопіль»); тел.: (0352) 42-00-22, (067) 451-44-26, (073) 550-50-30

Мотиваційний гороскоп

ОВЕН Коли ви стаєте безстрашними, життя стає безмежним. Потрібно тільки вірити в себе і не боятися ризикувати.

ТЕЛЕць Зараз проблема може здаватися складною і непереможною, але не опускайте руки — це пройде. Потрібно лише протриматися.

БЛИЗНЮКИ Ніщо велике не можна досягти без ентузіазму. А якщо ваш ентузіазм вразить інших, то вам же потім буде легше.

РАК У вашому серці так багато любові. Поділіться. З самим собою також. Важливо любити себе і знаходити час виключно для себе.

ЛЕВ Ніщо не може затьмарити те, що світиться. Оточення повинне бачити, що ви залишаєтеся незламним, незважаючи ні на що.

ДІВА Будьте досить хоробрими для того, щоб битися за те, що заслуговуєте. Просто пам'ятайте, ви варті того, чого прагнете.

ТЕРЕЗИ Зробіть послугу — не ховайте свою чарівність. За маскою холодного аналітика дуже часто ховається чутлива натура.

СКОРПІОН Іноді потрібно бути чесними з самим собою. Ви намагалися, у вас не вийшло, ви намагаєтеся далі. Все просто.

СТРЕЛЕць Все краще попереду. Вірте в це! Навчіться отримувати задоволення від самого процесу, а не тільки від результатів.

КОЗЕРІГ Випадкові вчинки не принесуть успіху — тільки систематична робота. Тільки так ви отримаєте те, що хочете.

ВОДОЛІЙ Будьте собою! Покажіть себе справжнього — дивного, страшного, чудесного, неважливо якого, але такого, ким ви є насправді.

РИБИ Життя змінюється тільки тоді, коли ви дотримуєтеся своєї мрії, а не бажання комфорту і спокою. Зробіть свою мрію реальністю!

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР
Запрошує жінок взяти участь у програмах:

СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА

Вимоги:

- вік від 25 до 35 років;
- наявність хоча б однієї здорової дитини;
- фізично і психологічно здорова;
- без шкідливих звичок.

ДОНАЦІЇ ЯЙЦЕКЛІТИН

Вимоги:

- вік до 32 років;
- наявність хоча б однієї здорової дитини;
- задовільне соматичне здоров'я;
- відсутність спадкових захворювань;
- відсутність шкідливих звичок.

Заклад ліцензований та акредитований МОЗ України

Деталі за телефоном: **098 8 580 580**

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР
Запрошує чоловіків взяти участь у програмі

ДОНАЦІЇ СПЕРМИ

Вимоги:

- наявність хоча б однієї здорової дитини;
- без соматичних та спадкових захворювань;
- фізично і психологічно здорова;
- без шкідливих звичок.

Заклад ліцензований та акредитований МОЗ України

Деталі за телефоном: **098 8 580 580**